БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 283 (16.366) | 5 декабрь 1975 йил, жума | Баҳоси 2 тийин

КРЕМЛДА МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 3 декабрда Кремлда партия ходимларидан бир группасига орденлар топширди.

Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Г. Кэбинга Ленин ордени ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони «Ўроқ ва болға» олтин медали топширилди. Ўртоқ И. Г. Кэбин Коммунистик партия олдидаги катта хизматлари учун ва туғилган кунига 70 йил тўлиши муносабати билан шу юксак мукофотга сазовор бўлди.

КПСС Киров область комитетининг биринчи секретари И. П. Беспалов, КПСС Калуга область комитетининг биринчи секретари А. А. Кандренков, КПСС Краснодар ўлка комитетининг биринчи секретари С. Ф. Медунов, КПСС Мурманск область комитетининг биринчи секретари В. Н. Птицин Коммунистик партия ва совет давлати олдидаги хизматлари учун Ленин ордени олдилар.

КПСС Ленинград шаҳар комитетининг биринчи секретари Б. И. Аристовга, КПСС Новосибирск область комитетининг биринчи секретари Ф. С. Горячевга, КПСС Карелия область комитетининг биринчи секретари И. И. Сенькинга Октябрь Революцияси ордени, КПСС Адигей область комитетининг биринчи секретари Н. А. Берзеговга Меҳнат Қизил Байроқ ордени топширилди.

Мукофотланганлар ўз хизматлари тақдирлангачлиги учун КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматига самимий миннатдорчилик изҳор қилдилар ҳамда бутун кучларини Совет Ватанининг бахт-саодати ишига бағишлаймиз, деб ваъда бердилар.

Н. В. Подгорний мукофотланганларни самимий табриклади, уларга сиҳат-саломатлик ва самарали ишларида янги муваффақиятлар тилади. (ТАСС).

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИНИНГ ҚОНУНИ

СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1976 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. СССР Министрлар Совети тақдим қилган СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976 йилги Давлат плани Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг план-бюджет комиссиялари, саноат, транспорт ва алоқа комиссиялари, қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати комиссиялари, қишлоқ хўжалиги комиссиялари, халқ истеъмоли моллари комиссиялари, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот комиссиялари, халқ маорифи, фан ва маданият комиссиялари, савдо-сотиқ, маиший хизмат ва коммунал хўжалик комиссиялари, табиатни қўриқлаш комиссиялари, ёшлар билан ишлаш комиссияларининг тузатишлари ҳисобга олинган ҳолда маъқуллансин.

2-модда. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976 йилги Давлат планининг қуйидаги асосий кўрсаткичлари тасдиқлансин:

(1975 йилга нисбатан ўсиш, процент ҳисобида)

Истеъмол ва жамғарма учун фойдаланадиган миллий даромад	5,4
Саноат маҳсулоти	4,3
шу жумладан:	
Ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш	4,9
Истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш	2,7
Давлат сарфлайдиган капитал маблағлар	5,1
Ҳамма турдаги транспортнинг юк обороти	5,7
Меҳнат унумдорлиги:	
Саноатда	3,4
Қурилишда	5,5
Темир йўл транспортида	3,0
Халқ хўжалигидаги иш ҳақи фонди	4,9
Саноат фаолиятидан келадиган фойда	9,7
Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти	3,6

3-модда. 1975 йилдагига нисбатан 1976 йилда қуйидагиларни кўпайтириш таъминлансин:

Аҳоли жон бошига даромадлар	3,7 процент
Аҳолига кўрсатиладиган маиший хизматлар	7,9 процент
Давлат бюджетида бўлган мактабгача тарбия муассасаларидаги болалар сони	4,4 процент
Куни узайтирилган мактаблар ва группалардаги ўқувчилар сони	8,9 процент
Ҳунар-техника билим юртларига ўқувчилар қабул қилиш	1,4 процент
Ўрта махсус ўқув юртларининг кундузги бўлимларига ўқувчилар қабул қилиш	1,4 процент
Олий ўқув юртларининг кундузги бўлимларига студентлар қабул қилиш	2,2 процент
Касалхоналардаги ўринлар сони	2,2 процент

Пул билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига 1976 йилда жами саҳни 111,0 миллион квадрат метр уй-жой қурилсин.

4-модда. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976 йилги Давлат плани юзасидан Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг план-бюджет ва бошқа доимий комиссиялари хулосаларида баён этилган таклиф ва мулоҳазаларни, шунингдек СССР Олий Совети палаталарининг мажлисларида депутатлар айтган таклиф ва мулоҳазаларни қараб чиқиб, шуларга доир тегишли қарорларни қабул қилиш СССР Министрлар Советига топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 йил, 4 декабрь.

Тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советининг тўртинчи сессияси

БУНЁДКОРЛИК ПЛАНИ ВА БЮДЖЕТИ

3 декабрь куни соат 15 да Кремлда СССР Олий Совети Миллатлар Советининг иккинчи мажлиси бошланди.

Депутатлар ва меҳмонлар **А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, Д. Ф. Устинов** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисни СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси депутат **В. П. Рубен** очди.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976 йилги давлат плани, СССРнинг 1976 йилги давлат бюджети ва СССР Давлат бюджетининг 1974 йилги ижросини муҳокама қилиш давом эттирилди.

КПСС Карелия область комитетининг биринчи секретари депутат **И. И. Сенькин** ўз нутқини ўнинчи беш йилликда Карелия автоном республикасини ривожлантиришга бағишлади. У Карелия мамлакатга 17 миллион куб метр чамаси ёғоч, газета қоғозининг қарийб учдан бир қисмини, саноат ишлаб чиқараётган қоғоз қопларнинг ярмидан кўпини, анчагина миқдорда ёғоч маҳсулотларни бераётганлигини маълум қилди. Нотиқ республиканинг табиий бойликларидан рационал фойдаланиш зарурати тўғрисида, Карелиянинг ўрмон запасларини қайта тиклаш чоралари тўғрисида гапириб, ҳозирги вақтда республикада кўрилган амалий чоралар ёғочдан комплекс равишда фойдаланишни, ўрмон хўжалигини интенсивлашни таъминлашини уқтирди.

СССР йўллар министри депутат **Б. П. Бешчев** маълум қилдики, 1975 йилда темир йўлларнинг юк обороти 3 триллион 240 миллиард тонна-километрга етади. Беш йил ичида у 745 миллиард тонна-километр, қарийб 30 процент кўпаяди. Бу миқдор беш йиллик планда кўзда тутилганидан тахминан 8 процент кўп.

Сўнгра нотиқ транспортни техника жиҳатидан қайта ускуналаш, юк ташиш тежамлилигини ошириш масалаларига тўхталди.

1976 йилги давлат планида, деб давом қилди министр, мамлакатнинг айниқса шарқида янги саноат комплексларини яратиш мўлжалланади. Улар Совет Иттифоқининг районлари ўртасида транспорт-иқтисодий алоқалар кучайтирилишини ва юк ташиш кўпайтирилишини талаб қилади. Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида темир йўл транспортининг юк обороти 3 триллион 345 миллиард тонна-километр — бу йилгидан 105 миллиард тонна-километр кўпроқ бўлиши кўзда тутилган.

Совет кишиларининг яратувчилик меҳнатларига мустаҳкам гарантиялар яратиб бераётганликлари учун шу минбардан туриб энг инсонпарвар касбдаги кишилар номидан Коммунистик партиямизга ва шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга қизғин миннатдорчилик сўзларимни айтишга руҳсат бергайсиз, деди Бурятия республика касалхонаси стоматология бўлимининг мудираси, депутат **О. М. Омбоева.** Тинчлик қуёши порлаб турганда кишилар яхши кайфият билан яшайдилар ва ишлайдилар, тўққизинчи беш йилликда эришилган муваффақиятлар шунга яна бир карра ишонч ҳосил қилдиради.

Нотиқ Бурятия экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда, автоном республика аҳолисининг моддий фаровонлигини юксалтиришда эришилган ютуқлари тўғрисида гапириб берди.

Арманистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари депутат **Г. А. Мартиросян** айтдики, партиянинг ички ва ташқи сиёсат соҳасида ишлаб чиққан йўли вақт синовидан ўтди, уни бутун халқ якдиллик билан маъқулламоқда ва қўллаб-қувватламоқда, бу сиёсат муваффақият билан амалга оширилмоқда.

(Давоми иккинчи бетда).

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИНИНГ ҚОНУНИ

СССРНИНГ 1976 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. СССР Министрлар Совети тақдим этган СССРнинг 1976 йилги Давлат бюджети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг план-бюджет комиссиялари, саноат комиссиялари, транспорт ва алоқа комиссиялари, қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати комиссиялари, қишлоқ хўжалиги комиссиялари, халқ истеъмоли моллари комиссиялари, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот комиссиялари, халқ маорифи, фан ва маданият комиссиялари, савдо, маиший хизмат коммунал хўжалик комиссиялари, табиатни қўриқлаш комиссиялари ва ёшлар билан ишлаш комиссияларининг тузатишларини ҳисобга олиб, даромадлар бўйича 223.669.255 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 223.468.627 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 200.628 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб тасдиқлансин.

2-модда. СССРнинг 1976 йилги Давлат бюджетида давлат ва кооператив корхоналаридан ҳамда ташкилотлардан келадиган даромадлар — оборот солиғи, ишлаб чиқариш фондлари учун олинадиган ҳақ қайд этилган тўловлар, фойданинг эркин қолдиғи, фойданинг ажратмалари, даромад солиғи ва социалистик хўжаликдан келадиган бошқа даромадлар — жами 202.929.120 минг сўм миқдорида белгилансин.

3-модда. СССРнинг 1976 йилги давлат бюджетида халқ хўжалигини — оғир саноатни, қурилиш индустриясини, енгил саноатни ва озиқ-овқат саноатини, қишлоқ хўжалиги, транспорт, уй-жой-коммунал хўжаликни ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини пул билан таъминлаш харажатлари — жами 114.452.350 минг сўм миқдорида белгилансин.

4-модда. СССРнинг 1976 йилги Давлат бюджетидан социал-маданий тадбирларга — умумий таълим мактабларини, ҳунар-техника билим юртлари, ўрта махсус ва олий ўқув юртлари, илмий-тадқиқот муассасалари, кутубхоналар, клублар, театрлар, матбуот, телевидение, радио эшиттириш ҳамда маориф ва маданиятга доир бошқа тадбирлар; касалхоналар, болалар яслилари, санаторийлар ҳамда соғлиқни сақлаш ва физкультуранинг бошқа муассасаларига; пенсия ва нафақалар тўлашга ажратиладиган маблағлар — жами 80.511.745 минг сўм миқдорида, шу жумладан давлат социал страхованиеси бюджети бўйича 27.922.200 минг сўм миқдорида белгилансин.

5-модда. СССРнинг 1976 йилги Давлат бюджетида мамлакат мудофаасига бериладиган маблағлар 17.430.000 минг сўм миқдорида белгилансин.

6-модда. СССР 1976 йилги Давлат бюджетида давлат ҳокимияти органларини, давлат бошқарув органлари, суд ва прокуратура органларини таъминлашга бериладиган маблағлар 2.011028 минг сўм миқдорида белгилансин.

7-модда. 1976 йилги иттифоқ бюджети даромадлар бўйича 124.028.710 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 123.828.082 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 200.628 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб тасдиқлансин.

8-модда. Иттифоқдош республикаларнинг 1976 йилги давлат бюджетлари даромадлар ва харажатлар бўйича 99.640.545 минг сўм миқдорида белгилансин, шу жумладан иттифоқдош республикалар бўйича қуйидаги миқдорда белгилансин:

	(минг сўм)
Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси	54.299.459
Украина Совет Социалистик Республикаси	16.845.033
Белоруссия Совет Социалистик Республикаси	4.351.107
Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси	4.298.696
Қозоғистон Совет Социалистик Республикаси	6.721.354
Грузия Совет Социалистик Республикаси	1.764.907
Озарбайжон Совет Социалистик Республикаси	1.653.871
Литва Совет Социалистик Республикаси	2.047.738
Молдавия Совет Социалистик Республикаси	1.263.700
Латвия Совет Социалистик Республикаси	1.353.279
Қирғизистон Совет Социалистик Республикаси	1.154.745
Тожикистон Совет Социалистик Республикаси	1.024.048
Арманистон Совет Социалистик Республикаси	1.187.416
Туркманистон Совет Социалистик Республикаси	820.999
Эстония Совет Социалистик Республикаси	854.193

9-модда. 1976 йилда умумиттифоқ давлат солиқлари ва даромадларидан иттифоқдош республикаларнинг давлат бюджетларига бериладиган ажратмалар қуйидаги миқдорда тасдиқлансин:

А) Оборот солиғи тушумларидан. РСФСРга — 41,9 процент, Украина ССРга — 46,2 процент, Белоруссия ССРга — 63,1 процент, Ўзбекистон ССРга — 91,7 процент, Қозоғистон ССРга 100 процент, Грузия ССРга — 81,1 процент, Озарбайжон ССРга — 67,7 процент, Литва ССРга — 98 процент, Молдавия ССРга — 60 процент, Латвия ССРга 44,1 процент, Қирғизистон ССРга — 94,5 процент, Тожикистон ССРга — 90,1 процент, Арманистон ССРга — 84,3 процент, Туркманистон ССРга — 100 процент, Эстония ССРга 57,3 процент;

Б) 1976 йилда сотиладиган 3 процентли давлат ички ютуқли заёмидан келадиган пул даромадларидан — 50 процент;

В) Аҳолидан олинадиган даромад солиғидан Ўзбекистон ССР, Қозоғистон ССР, Литва ССР ва Тожикистон ССР давлат бюджетларига — 100 процент

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976 йилги Давлат планида кўзда тутилган тадбирларни пул билан таъминламоқ учун 1976 йилда иттифоқ бюджетидан Қозоғистон ССР давлат бюджетига 197.074 минг сўм ва Туркманистон ССР давлат бюджетига 65.178 минг сўм ажратилсин.

10-модда. СССРнинг 1976 йилги Давлат бюджети юзасидан Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг план-бюджет ва бошқа доимий комиссиялари хулосаларида баён этилган таклиф ва мулоҳазаларни, шунингдек СССР Олий Совети палаталарининг мажлисларида депутатлар айтган таклиф ва мулоҳазаларни кўриб чиқиб, шуларга доир тегишли қарорлар қабул қилиш СССР Министрлар Советига топширилсин

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 йил, 4 декабрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

1974 ЙИЛГИ СССР ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ ИЖРОСИ ТЎҒРИСИДАГИ ҲИСОБОТНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Олий Совети **қарор қилади:**

1974 йилги СССР Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисобот даромадлар бўйича 201.321.701 минг сўм ва харажатлар бўйича 197.378.393 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 3.943.308 минг сўм ошиқ қилиб тасдиқлансин

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль
1975 йил, 4 декабрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

«СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ БИЛАН ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ЎРТАСИДА ДЎСТЛИК, ҲАМКОРЛИК ВА ЎЗАРО ЁРДАМ ТЎҒРИСИДАГИ ШАРТНОМАНИ РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

СССР Министрлар Совети ратификация қилиш учун тақдим этган, 1975 йил 7 октябрда Москвада имзоланган ҳамда СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг ташқи ишлар комиссиялари томонидан маъқулланган Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Шартнома **ратификация қилинсин.**

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1975 йил, 4 декабрь.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ РАПОРТИ

Қашқадарё области қишлоқ хўжалигининг меҳнаткашлари беш йиллик якунловчи йили мажбуриятларини бажариш ва КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, бу йилги қийинчиликларни енгиб, пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини бажардилар.

Давлат тайёрлов пунктларига 355 минг тонна пахта етказиб берилди. Пахта тайёрлаш беш йиллик халқ хўжалик плани 113,4 процент бажарилди. Беш йил ичида давлатга 1 миллион 638 минг тонна пахта сотилди, бунинг 193 минг тоннаси пландан ташқари топширилди.

Бу йил областда пахтанинг айниқса қимматли бўлган ингичка толали навларини етиштириш анча кўпайди. Область колхоз ва совхозлари давлатга 55 минг тонна ёки ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 16 минг тонна кўп пахта сотдилар. Ингичка толали пахта тайёрлаш халқ хўжалик плани 103,5 процент бажарилди.

Қашқадарё пахтакорлари етиштирилган бутун пахта ҳосилини қисқа муддатларда териб олиш ерни ўз вақтида шудгорлаш ва келаси йил ҳосили учун барча агротехника тадбирлари комплексини бажариш, чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказишга маҳкам бел боғлаганлар.

ҚАРДОШЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ШАРТНОМАСИ

СССР Олий Совети Президиумининг мажлиси

4 декабрь куни СССР Олий Совети Президиуми Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1975 йил 7 октябрда Москвада имзоланган шартномани ратификация қилди.

СССР Олий Совети Президиумининг Кремлда ўтказилган мажлисини Н. В. Подгорний очди.

Совет ҳукуматининг топшириғига биноан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико доклад қилди.

Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида ГДР партия-давлат делегациясининг мамлакатимизга яқинда қилган визити вақтида имзоланган шартнома СССР Олий Совети Президиумига ратификация қилиш учун тақдим этилмоқда, деди у.

Шартномага КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан ГБСП Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Хонеккер имзо чекканлар.

Ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, ушбу шартноманинг тузилиши — давлатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги муносабатларда тарихий аҳамиятга молик воқеагина бўлиб қолмай, шу билан бирга Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатлар учун, социалистик давлатларнинг бутун ҳамдўстлиги учун ҳам шонли воқеадир. Европада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун ғоят муҳимдир.

А. А. Громико шуни таъкидладики, шартнома давлатларимизнинг қардошларча иттифоқини анча юқори поғонага кўтаради ва социалистик мамлакатлар ўртасидаги шартномавий-ҳуқуқий муносабатларни ривожлантириш ишига қимматли ҳисса қўшади. Совет Иттифоқи билан ГДРнинг икки томонлама муносабатлар соҳасидаги, шунингдек халқаро майдондаги муваффақиятли ҳамкорлигининг бутун бориши шу шартноманинг тузилишига замин яратди.

Янги шартнома иккала қардош партия марказий комитетларининг КПСС XXIV съезди ва ГБСП VIII съезди томонидан социализм мамлакатларини жипслаштириш, уларнинг ҳамкорлигини такомиллаштириш, ана шу мамлакатлар халқларининг тинч меҳнатини таъминлаш юзасидан қабул қилган қарорларини амалга ошириш соҳасида жуда катта ижодий иш олиб борганликларидан далолат беради.

Шартномада социалистик ҳамдўстлик давлатларининг биргаликда сарфлаган куч-ғайратлари туфайли Европа қитъасидаги бутун вазиятда рўй берган муҳим сифат ўзгаришлари ўз ифодасини топди. Бу ҳужжат, жумладан, Европадан хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишлаб ўтказилган кенгаш якунларини ҳисобга олади ва унинг қарорларини муваффақиятли равишда рўёбга чиқаришга шубҳасиз кўмаклашади.

Янги шартноманинг мазмуни ҳозирги вақтда урушдан кейинги даврга якун ясалганлигига асосланади. Европада таркиб топган территориал-сиёсий реалликлар пишиқ-пухта мустаҳкамлаб берилди, шунинг натижасида тинч-тотув яшаш принциплари асосида давлатлар ўртасидаги кескинликни юмшатиш ва ўзаро муносабатларни яхшилашни моддийлаштириш учун янги истиқболлар очилди. СССР билан ГДР ўртасида 1964 йил 12 июнда тузилган шартномада баён этилган баъзи бир қоидалар эндиликда замон талабларига, Европадаги вазиятга, халқаро ривожланишнинг асосий тенденцияларига тўла-тўкис мос келмайдиган қоидалар бўлганлиги важидан, улар янги шартномага кираолмаганлиги равшан.

(Давоми учинчи бетда).

А. Н. КОСИГИН ҚУВАЙТ ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИ БИЛАН УЧРАШДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Совет ҳукуматининг меҳмони сифатида расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Қувайт давлати ташқи ишлар министри Шайх Сабоҳ ал-Аҳмад ал-Жобир ас-Сабоҳни 3 декабрда қабул қилди.

Дўстона амалий вазиятда ўтган суҳбат чоғида Совет Иттифоқи билан Қувайт ўртасидаги муносабатларнинг аҳволи ва бу муносабатларни янада ривожлантириш истиқболларига доир масалалар юзасидан батафсил фикрлашиб олинди. Тенг ҳуқуқлилик, суверенитетни ҳурмат қилиш, ички ишларга аралашмаслик, ўзаро манфаатли ҳамкорлик принципларига асосланган Совет—Қувайт муносабатлари ривожланаётганлиги учун мамнуният изҳор этилди.

Ҳар икки томон Совет—Қувайт муносабатларини янада ривожлантиришга эришишга, иқтисодий савдо, илмий-техникавий, маданий ва бошқа соҳаларда ҳамкорликни кенгайтириш юзасидан қўшимча чоралар кўришга интилинаётганликни таъкидлаб ўтди.

Халқаро аҳвол масалалари юзасидан фикрлашиб олган чоғда жаҳонда халқаро кескинликни юмшатиш, ижтимоий тузуми турлича бўлган давлатлар ўртасидаги муносабатларда тинч-тотув яшаш принципларини эътироф этиш йўли тобора кўпроқ қўллаб-қувватланаётганлиги мамнуният билан қайд қилинди.

Қувайт ташқи ишлар министри Шайх Сабоҳ ал-Аҳмад ал-Жобир ас-Сабоҳ араб халқларининг ўз қонуний ҳуқуқлари учун олиб бораётган адолатли курашини қўллаб-қувватлашга қаратилган позицияси учун Қувайт ҳукумати ва Қувайт халқи номидан Совет Иттифоқига миннатдорчилик изҳор этди.

Суҳбатда СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В Кузнецов ва бошқалар иштирок этдилар. (ТАСС).

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги ёғоч тайёрлаш ва ёғочни қайта ишлаш бош бошқармаси корхоналарининг коллективлари реализация қилинган маҳсулот ҳажми юзасидан тўққизинчи беш йиллик топшириғини муддатидан аввал, 3 декабрда бажардилар. 1975 йилда бошқарма кўламида саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш 1970 йилдагига нисбатан бир ярим баравар кўпайди.

«Узглавлеспром» меҳнаткашлари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун интилиб, беш йиллик пландан ташқари 4,2 миллион сўмлик реализация қилинадиган маҳсулот бериш мажбуриятини олдилар.

(ЎзТАГ).

МУЗОКАРАЛАР ТАМОМ БЎЛДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ва Қувайт давлати ташқи ишлар министри Сабоҳ ал-Аҳмад 3 декабрда СССР билан Қувайт давлати ўртасида 1976 — 1977 йилларда маданий ва илмий алоқалар программасини имзоладилар.

Шу куни А. А. Громико билан Сабоҳ ал-Аҳмад ўртасида музокаралар дўстона вазиятда ва ҳамжиҳатлик руҳида тамом бўлди.

Томонлар Қувайт давлати ташқи ишлар министрининг Совет Иттифоқига қилган визити якунлари тўғрисида қўшма ахборот эълон қилиш тўғрисида келишиб олдилар.

Сабоҳ ал-Аҳмад Кремль девори олдидаги номаълум солдат қабрини зиёрат қилиб, гулчамбар қўйди.

Меҳмон «СССР олмос фонди» виставкаси экспозициясини ҳамда қурол-аслаҳа палатасини томоша қилди. (ТАСС).

ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТЎРТИНЧИ СЕССИЯСИ

БУНЁДКОРЛИК ПЛАНИ ВА БЮДЖЕТИ

(Боши биринчи бетда).

Депутат республикасининг иқтисодий ва маданий тараққиёти ҳақида гапирар экан, беш йил ичида аҳолининг реал даромадлари ўсганлигини, 6 миллион квадрат метрдан зиёд уй-жой саҳни фойдаланишга топширилганлигини маълум қилди.

Мордва АССР Ковилкино районидаги «Светлий путь» колхозининг раиси депутат **И. Ф. Алуев** сайловчиларнинг топшириғини бажо келтириб, ўртоқ Л. И. Брежневни тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг олий мукофоти берилганлиги билан самимий табриклади. Тинчлик, ер юзидаги кишиларнинг орзу-умидидир, — деди нотиқ. Совет кишилари тинчлик йўлида меҳнат қиладилар ва мамлакатимиз жаҳоннинг танилган байроқдори бўлганлиги билан фахрланадилар.

Тожикистон Компартияси Тоғли Бадахшон область комитетининг биринчи секретари депутат **Х. Давлатқадамов** Тожикистон ССРнинг саноат ва қишлоқ хўжалик ходимлари эришган меҳнат зафарлари тўғрисида гапирди.

Нотиқ айтдики, Помир КПССнинг ленинча доно сиёсати туфайли, барча совет халқи ва биринчи навбатда улуғ рус халқининг ёрдами билан қисқа бир муддат ичида саноати ва қишлоқ хўжалиги ривож топган ўлкага айланди, социалистик маданий революцияни амалга оширди. Биз КПССнинг, КПСС ленинчи Марказий Комитети ва шахсан ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг ғамхўрликларини доимо сезиб турибмиз, деди у.

СССР енгил саноат министри депутат **Н. Н. Тарасов** тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили соҳа корхоналарида партия XXV съезди шарафига кенг авж олдирилган социалистик мусобақа белгиси остида ўтаётганлигини айтди. Енгил саноат ходимлари халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, хилини кенгайтириш ва сифатини оширишга куч-ғайрат сарфлаяптилар. Корхоналарда техника жиҳатидан қайта қуроллантириш ишлари давом эттирилмоқда, маҳсулот сифатини аттестация қилиш системаси кенг кўламда жорий этилмоқда. Шу билан бирга нотиқ соҳанинг айрим корхоналари тайёрлаб чиқараётган маҳсулотлар етарлича юқори сифатли бўлмаётганлиги хусусида одилона эътирозлар бўлиб турганлигини ҳам айтди. Министрлик шу камчиликларга барҳам бериш чораларини кўраяпти.

1976 йилда мамлакатимиз экономикани янада юксалтиришда олға катта қадам ташлайди. Бу қадам шу сессияда қилинган доклад ва сўзланган нутқларда равшан кўриниб турибди, деди Озарбайжон ССР Қишли машинасозлик заводи фрезерчилар бригадасининг бошлиғи депутат **О. А. Багиров.** У 300 тадан ошиқ саноат корхоналарининг коллективлари беш йиллик планни барвақт бажарганликларини маълум қилди. Ишлаб чиқариш новаторларидан 12 минг киши, илғор ишчилардан 500 дан ошиқ киши иккитадан беш йиллик планини бажариб қўйганлар. Бизнинг фрезерчилар бригадамиз бир йилдан бери келаси беш йиллик ҳисобига ишлаяптилар, деди нотиқ. Менинг ўзим икки беш йиллик планни бажариб қўйиб, ҳозир 1981 йил ҳисобига ишлаяпман.

Қирғизистон Компартияси Ўш область комитетининг биринчи секретари депутат **С. И. Ибраимов** Қирғизистон меҳнаткашларининг ишларини таърифлаб, республика саноати тўққизинчи беш йиллик планини барвақт бажарганлигини маълум қилди. Мамлакат халқ хўжалигига асосий маҳсулот ҳамма турларини етказиб бериш топшириғи бажарилган. Йил охиригача зарбдор қурилиш — Тўқтағул ГРЭСининг тўрттала агрегати ишга туширишга тайёрланади. Меҳнаткашлар КПСС XXV съезди шарафига социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдиришлари натижасида шундай юксак иш суръатларига эришилди.

Нотиқ республика ва областнинг келаси йилдаги вазифаларини таҳлил қилиб, Қирғизистоннинг энергетика ресурсларини янада самарали ўзлаштириш масалаларига катта эътибор берди, ишлаб чиқарувчи кучларни рационал жойлаштириш проблемаларига тўхталди.

Ҳар биримиз, деди Қозоғистон ССР «Карағандауголь» комбинатига қарашли «Михайловская» шахтаси комплекс бригадасининг бошлиғи депутат **Я. Мусағалиев,** СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976 йилги — ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилидаги давлат плани ва СССРнинг давлат бюджети тўғрисида қилинган докладларда айтилган марралар ва вазифаларни зўр мамнуният ва ифтихор ҳис-туйғулари билан қабул қилдик. Тўққизинчи беш йиллик йиллари даврида қўйилган яхши пойдевор туфайли ана шундай янада катта-катта вазифаларни ўртага қўйиш мумкин бўлди.

КПСС Марказий Комитети партияга, совет халқига мурожаат қилиб, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини барвақт бажарайлик деганида биз, шахтёрлар уни ўзимизнинг жонажон ишимиздек қабул қилдик. Қарағанда кўмир хавзасининг кўп минг кишилик коллективи тўққизинчи беш йиллик давлат плани билан социалистик мажбуриятларини шу йилнинг ноябрь ойида барвақт бажарди. Мамлакат қарағандаликлардан пландан ташқари 6 миллион тонна кўмир олди. Ёқилғи қазиб чиқаришнинг жамики ўсиши меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига бўлди.

Я. Мусағалиев ўзи бошчилик қилаётган бригада шу йилнинг апрелидан бошлаб ўнинчи беш йиллик ҳисобига ишлаётганлигини маълум қилди.

Татаристон АССР Буинск районидаги «Память Ленина» колхозининг раиси депутат **Р. А. Аглуллиннинг** нутқи кейинги йилларда катта саноат, юксак даражада тараққий топган қишлоқ хўжалиги республикасига айланган ўз ўлкасидан фахрланиш ҳис-туйғулари билан суғорилганди. У партиянинг аграр сиёсати қандай амалга оширилаётганлигини ўз колхози мисолида гапириб берди. Масалан, трактор паркининг қуввати уч баравар кўпайиб, колхоз 20 та янги ғалла комбайни сотиб олган. Илгари хўжаликда бирон гектар ҳам суғорма ер бўлмаса, эндиликда суғориладиган 362 гектар яйлов бор. Минерал ўғит ишлатиш кўпайган.

СССР 50 йиллиги номли 5-қурилиш тресги 13-қурилиш бошқармаси монтажчилар бригадасининг бошлиғи депутат **А. М. Захаров** (Чувашистон АССР) сўзга чиқиб, бундай деди: сессияда айтиб ўтилган рақамлар ва фактлар тўққизинчи беш йилликда қилинган ишлар учун ҳар бир совет кишисида қонуний фахрланиш ҳисларини уйғотади. Мен ёш депутат, бинокор ишчиман, мен давлат ҳокимиятининг олий органида Чувашистон меҳнаткашларининг қилаётган ишлари тўғрисида гапириб беришни истайман. Республика саноатининг ходимлари беш йиллик планини муддатидан илгари бажардилар. Биринчи беш йилликда бутун йил давомида ишлаб чиқарилган саноат маҳсулоти ҳозир ҳар куни ишлаб чиқарилмоқда.

КПСС XXIV съезди Директиваларига мувофиқ бизнинг республикамизда, Чебоксарида саноат тракторлари заводи қурилмоқда. Мен, деди нотиқ, комсомол ёшлар комплекс бригадасининг бошлиғи бўлиб ишлаяпман. Бизнинг коллективимиз Ленин комсомолининг партия XXV съездига йўллайдиган меҳнат рапортига имзо чекиш ҳуқуқи учун курашмоқда.

Нотиқ сессия муҳокамасига киритилган ҳужжатларни тасдиқлаш тўғрисида бошқа депутатларнинг таклифини қўллаб-қувватлашини айтди.

Шу билан Миллатлар Советининг иккинчи мажлиси тамом бўлди.

* * *

Тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советининг тўртинчи сессияси 4 декабрь куни Москвада ўз ишини тамомлади. Сессия СССРнинг 1976 йилги Давлат плани ва Давлат бюджетини қараб чиқди.

Эрталаб соат 10 да Катта Кремль саройида Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг иккинчи қўшма мажлиси бўлиб ўтди.

Депутатлар билан меҳмонлар **Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, В. В. Шчербицкий. П. Н. Демичев, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев** ўртоқларни давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси депутат **В. П. Рубен** мажлисни очди.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госпланининг раиси депутат **Н. К. Байбаков** 1976 йилги СССР халқ хўжалигини ривожлантириш Давлат плани тўғрисидаги масала юзасидан якунловчи нутқ сўзлади.

СССР Олий Советининг Миллатлар Совети ва Иттифоқ Совети, деди у, СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976 йилги Давлат планининг СССР Министрлар Совета томонидан тақдим этилган лойиҳасини атрофлича қараб чиқдилар. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976 йилги давлат плани план-бюджет ва тармоқ комиссияларининг хулосаларида ҳамда қўшимча докладларида, депутатларнинг нутқларида тўла маъқулланди. Депутатлар ўз нутқларида таъкидлаб ўтганларидек, бу план коммунистик қурилиш ишида, мамлакатнинг ишлаб чиқариш потенциалини янада ривожлантириш ва совет халқининг турмуш даражасини янада юксалтириш йўлида қўйилган янги катта қадам бўлади.

СССР Олий Совети палаталарининг план-бюджет ва тармоқ комиссиялари ҳамда ёшлар билан ишлаш комиссиялари планни қараб чиқиш жараёнида халқ истеъмол молларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва чакана нархларда 130 миллион сўмликдан ортиқ маҳсулотни реализация қилиш, шунингдек, бир қанча машинасозлик министрликлари бўйича маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ва уни реализация қилиш юзасидан план топшириқларини 32 миллион сўм кўпайтириш тўғрисида таклиф киритдилар. Бу СССР 1976 йилги Давлат бюджетининг даромадларини 130 миллион сўм кўпайтириш имкониятини беради. 1976 йилги халқ хўжалиги планига тегишли аниқликлар киритилади.

Депутатлар ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини янада оширишга ва экономикамиз ривожланишини интенсивлаштиришга, халқ хўжалигидаги мавжуд резервлардан янада тўлароқ фойдаланишга, маҳсулот сифатини оширишга, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга қаратилган бир қанча муҳим таклифларни киритдилар. Бу таклифларнинг ҳаммасини СССР Госплани ва министрликлар эътибор билан қараб чиқадилар ҳамда улар беш йиллик планни тузиш чоғида ҳисобга олинади.

Кўпгина депутатларнинг нутқларида қишлоқ хўжалигини бутун чоралар билан ривожлантиришга, қишлоқ хўжалиги маҳсулотининг сифатини оширишга катта эътибор берилди.

Ушбу беш йилликдаги сингари 1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари лойиҳасида минерал ўғитларни ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш ва уларнинг сифатини ошириш кўзда тутилган. Янада қудратлироқ техникани ишлаб чиқариш анча кенгайтирилади.

Депутатлар, деб сўзини давом эттирди Н. К. Байбаков, халқ хўжалиги тармоқларини ва саноатни техника билан қайта қуроллантиришни жадаллаштириш, шунингдек ана шу ишларни планлаштириш, лойиҳалаштириш, моддий-техника жиҳатидан таъминлаш ва уларнинг бажарилиши билан боғлиқ вазифаларни ҳал этиш зарурлиги тўғрисидаги масалаларни ўртага қўйдилар.

Н. К. Байбаков шу муносабат билан қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: кейинги йилларда халқ хўжалиги плани составида СССР министрликлари, идоралари ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига ишлаб турган корхоналарда уларни техника билан қайта қуроллантириш ҳисобига ишлаб чиқариш қувватларини ўстириш юзасидан топшириқлар белгиланмоқда. План ҳисоб-китобларида ана шу мақсадлар учун сарфланадиган моддий-техника ресурслари ҳисобга олинмоқда.

План-бюджет комиссияларининг хулосаларида ва қўшимча докладларда ҳамда бир қанча депутатларнинг нутқларида давлат план интизомини мустаҳкамлаш, давлат план топшириқларининг ўз вақтида бажарилиши ва корхоналарнинг планларига тузатишлар киритилмаслиги учун корхоналар билан ташкилотлар раҳбарларининг масъулиятини кучайтириш тўғрисидаги масала ўртага қўйилди.

Бу ғоят муҳим масала, деб таъкидлади Н. К. Байбаков. Комплектли буюмлар, хом ашё ёки ускуналарни ишлаб чиқариш ва етказиб бериш юзасидан план топшириқлари бажарилишини таъминламаслик халқ хўжалигига катта зарар етказади. Бирор корхона томонидан планнинг бажарилмаслиги у билан алоқадор бўлган корхоналар ва қурилишларнинг планларини бажаришга таъсир кўрсатади.

КПСС Марказий Комитетининг Пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев нутқида бу масалага тўхталиб ўтилган эди, бундан ҳаммамиз тегишли хулоса чиқариб олишимиз зарур.

Депутатларнинг нутқларида кичик ва ўрта даражадаги шаҳарларнинг, ишлаб чиқаришнинг айрим турларини ривожлантириш, корхоналар қурилишини жадаллаштириш ва бошқа шу каби муҳим масалалар ўртага қўйилган эди. Бу масалаларнинг ҳаммаси диққат-эътиборга сазовор бўлиб, халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976—1980 йилларга мўлжалланган беш йиллик планини ишлаб чиқиш чоғида ҳисобга олинади. Бу планнинг асосий йўналишлари КПССнинг XXV съездида қараб чиқилади.

Сессияда автомобиль йўллари қурилишини ривожлантириш масаласи илгари сурилди. Докладчи айтдики, 1976 йилги планда РСФСРда йўл қурилиши учун 1 миллиард сўмдан кўпроқ капитал маблағ сарфлаш кўзда тутилган. Бундан ташқари, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига ана шу маблағлардан ташқари 1976 йилда ва шундан кейинги йилда мавжуд ўз маблағлари ҳисобидан капитал маблағлар сарфлаш ва бундан аввалги йилларда бўлганидек маҳаллий манбалардан моддий ресурслар қидириб топиш ҳуқуқи берилди. Ресурслар чекланганлиги сабабли йўл қурилиши ҳажмини марказлаштирилган капитал маблағлар ҳисобига кўпайтириш имконияти бўлмаяпти.

Н. К. Байбаков 1976 йилги халқ хўжалик планида ишлаб чиқаришни ривожлантириш фонди маблағларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш тадбирлари кўзда тутилганлигини маълум қилди. Жумладан, марказлаштирилмаган капитал маблағлар составида ана шу фонд маблағлари ҳисобига амалга ошириладиган ишлаб чиқаришни техникавий такомиллаштириш учун бўладиган харажатлар кўпайтирилди.

Депутатлар асосий ва ёрдамчи ишларни механизациялаштириш учун машина ва ускуналар ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш зарурлиги тўғрисидаги масалани сессияда ўртага қўйдилар. 1976 йилги планда серунум машиналар, автомат ва поток линиялар, автоматлаштирилган агрегатлар, халқ хўжалигининг барча тармоқлари учун кўтарма транспорт, юк ортиш-тушириш ва омбор ишларини механизациялаштириш воситаларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш кўзда тутилган.

План-бюджет комиссияларининг қўшимча докладлари ва депутатларнинг нутқларида товарларнинг айрим турлари аҳолининг талабига ҳали тўла жавоб бермаётганлиги таъкидлаб ўтилди. Аҳолининг халқ истеъмоли молларига бўлган талабини тўлароқ қондирмоқ учун СССР Министрлар Совети министрликларга, идораларга ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига халқ истеъмоли молларини кўпайтиришнинг қўшимча имкониятларини қидириб топиш соҳасидаги ишни давом эттиришни топширди.

Сўнгра Н. К. Байбаков Киев, Ленинград ва Москвада метрополитенлар қурилишини жадаллаштириш тўғрисида, Куйбишевда метро қура бошлаш ҳақида бир қанча депутатлар берган саволга жавоб қайтарди.

Ҳунар-техника билим юртларида кадрлар тайёрлашни кенгайтириш, бу билим юртларининг материал-техника базасини мустаҳкамлаш зарурлигини назарда тутиб, СССР Госплани бу масалаларни 1976—1980 йилларга мўлжалланган беш йиллик планни ишлаб чиқиш чоғида тегишли министрликлар ва Белоруссия ССР Министрлар Совети билан биргаликда қараб чиқади.

Карелияда тайёрланаётган ёғочдан янада рационал фойдаланиш, шунингдек ёғоч тайёрлаш учун техникани кўплаб ишлаб чиқаришни ташкил этиш тўғрисидаги масала ўртага қўйилди. Н. К. Байбаков қуйидагиларни маълум қилди: СССР Госплани СССР Ўрмон ва ёғочни қайта ишлаш саноати министрлиги ҳамда Трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги министрлигининг иштироки билан бу масалани қараб чиқиб, қарор қабул қилади.

Депутатлар ўз нутқларида янги типовой лойиҳалар асосида мактаблар ва мактабгача ёшдаги болалар муассасалари қурилишини кенгайтириш тўғрисидаги масалани ўртага қўйдилар. Шу муносабат билан нотиқ қуйидагиларни таъкидлади: 1976 йилги планда мактабгача ёшдаги болалар муассасалари қуришни анча кўпайтириш кўзда тутилади. Маҳаллий органлар, министрликлар ва идораларнинг вазифаси шуки, улар баъзи иттифоқдош республикаларда юз берганидек, план топшириқларини бажармаслик ҳолларига йўл қўймай, ана шу мақсадлар учун ажратиладиган маблағларни тўла-тўкис ўзлаштиришлари лозим. Бир қанча депутатлар ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш орқада қолаётганлиги ва ишлаб чиқариш қувватлари ҳамда уй-жойларнинг талай қисмини ишга тушириш IV квартал планида кўзда тутилаётганлиги масалалари юзасидан ўз мулоҳазаларини айтдилар. Нотиқ якунловчи сўзида бундай деди: баъзи қурилиш министрликлари қурилиш-монтаж ишлари юзасидан топшириқларни тўлиқ бажармаётганликлари сабабли ва шу муносабат билан планлаштирилаётган йил бошида қуриладиган ишлаб чиқариш объектларининг техника жиҳатидан тайёрлиги суст бўлганлиги сабабли кўпгина объектлар ва уй-жойларни ишга туширишни тўртинчи кварталга белгилашга мажбур бўлишмоқда.

СССР Госплани қувватларни ишга тушириш топшириқлари ва муддатларини қурилиш ва монтаж ташкилотларининг моддий ресурслари, машина-ускуналари ва имкониятлари билан боғлаб олиб боришни яхшилаш ҳисобига ишлаб чиқариш қувватларини йил давомида бир текис ишга туширишни таъминлаш соҳасида олиб борилаётган ишни давом эттирмоқда. Бироқ, бу кўп жиҳатдан министрликларга боғлиқ. Министрликлар қурилиш ташкилотларининг бир меъёрда ишлашини ва машина-ускуналарнинг бир текис етказиб беришларини таъминлашлари лозим.

(Давоми учинчи бетда).

Депутат Н. Ж. ХУДОЙБЕРДИЕВ нутқи

ЎЗБЕКИСТОН ССР ИЗБОСКАН САЙЛОВ ОКРУГИ

Депутат ўртоқлар! КПСС Марказий Комитетининг 1975 йил декабрь пленумида мамлакатнинг 1976 йилги халқ хўжалик плани ва бюджетининг лойиҳалари кўриб чиқилаётганида партия Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ёрқин ва чуқур мазмунли нутқ сўзлади. У ўз нутқида тўққизинчи беш йилликнинг катта-катта якунларини очиб берди. Бу якунлар партия — XXIV съездининг директивалари нақадар тўғрилигидан яққол далолат беради. Директиваларнинг бажарилиши давлатимиз моддий-техника базаси, унинг иқтисодий қудрати янада мустаҳкамланишини, халқ турмушининг фаровонлиги ва маданий даражаси анча юксалтирилишини таъминлади.

Леонид Ильич ўз нутқида мамлакатни бундан буёнги иқтисодий ва социал ривожлантириш вазифаларини қўйди ҳамда тежаб-тергаш, интизом ва масъулиятни ошириш масалалари биринчи ўринда туриши кераклиги тўғрисидаги фикрни, ҳозирги вақтда ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқариш доирасини такомиллаштириш ҳал қилувчи омиллар эканлигини алоҳида таъкидлади.

Конкрет ишлаб чиқариш билан алоқадор хўжалик ходимлари ва бошқа раҳбар ходимлар ҳамма нарсани олдиндан кўра билиб, ишимизда кутилмаган камчиликлар бўлишига йўл қўймаслик учун ўз вақтида чоралар кўришлари кераклиги тўғрисида ўртоқ Л. И. Брежнев айтган мулоҳазаларга тамомила қўшиламиз. Биз, совет ва хўжалик органларининг ходимлари ўртоқ Брежневнинг кўрсатмаларидан ўзимизга зарур хулосалар чиқарамиз.

Партиямиз Марказий Комитетининг секретариати ва Сиёсий бюроси ички характердаги, шунингдек халқаро характердаги катта-катта масалаларни доимо кўриб чиқиб ва ҳал қила бориб, ҳамма органлар ва кадрларга амалий ёрдам ва мадад бериб, топширилган ишнинг бажарилиши учун талабчанликни кучайтираётганлигини яна бир карра таъкидлаб ўтишни истардим.

Бу ишлар сезиларли натижалар беряпти. Совет кишилари мамлакатимиз экономикаси янада юксак суръатлар билан ривожланмоғи, аҳоли яхшироқ яшамоғи ва давлатимизнинг мудофаа қудрати янада юксакроқ кўтарилмоғи учун КПСС Марказий Комитети — бутун партиямиз катта ва кўп томонлама тадбирларни амалга ошираётганликларини равшан тасаввур этадилар.

Депутат ўртоқлар! Ватанимиз катта-катта муваффақиятларга эришувида барча иттифоқдош республикалар салмоқли ҳисса қўшяптилар. Жонажон Коммунистик партия теварагида маҳкам жипслашган бутун совет халқининг фидокорона меҳнати мана шу муваффақиятларда акс этган. КПСС Марказий Комитети ва унинг Марказий Комитет Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Сиёсий бюросининг хормас-толмас сиёсий ва ташкилотчилик фаолияти туфайли шу муваффақиятларга эришилди.

СССРда коммунистик бунёдкорликнинг эришган муваффақиятлари ички аҳамиятдан ташқари жуда катта халқаро аҳамиятга ҳам эга. Бу муваффақиятлар жаҳон майдонида Совет давлатининг обрўси янада ўсишини, унинг халқаро ишларга таъсири кучайишини таъминлади.

Ўзбекистон меҳнаткашлари давлатимизнинг ташқи сиёсатига доно раҳбарлик қилаётганликлари учун партия Марказий Комитети билан Совет ҳукуматидан ғоят миннатдор эканликларини изҳор қиладилар ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневни Жаҳон Тинчлик Кенгашининг муносиб олий мукофоти — Фредерик Жолио-Кюри номидаги «Тинчлик олтин медали»га сазовор бўлганлиги муносабати билан самимий қутлайдилар.

Депутат ўртоқлар! Барча қардош республикалар сингари Ўзбекистон ССР ҳам КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб 1975 йилни ва умуман тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли тугатаяптилар. Ҳозирги беш йилликнинг асосий якуни шуки, республика халқ хўжалиги бундан аввалги беш йилликлардагига нисбатан янада юксак суръатлар билан ривожланди. Халқ хўжалигининг тармоқ структурасида чуқур сифат ўзгаришлари рўй берди. Жами ижтимоий маҳсулот ҳажми 44 процент кўпайди.

Ўзбекистон индустрияси юксак марраларга чиқди. У сон жиҳатидан ва сифат жиҳатидан ўсди. Беш йилликнинг саноат ишлаб чиқариши умумий ҳажмини ўстириш топшириғи барвақт, 1975 йилнинг 10 сентябрида бажарилди. 1970 йилга нисбатан саноат ишлаб чиқариши ярмидан зиёд кўпаяди. Бу миқдор директиваларда кўзда тутилганидан кўпдир. Беш йил ичида пландан ташқари реализация этилган маҳсулот ҳажми 1,7 миллиард сўмга етади. Беш йил ичида саноатдаги меҳнат унумдорлиги қарийб 27 процент ошади.

Беш йилликда Ўзбекистонда юздан ошиқ янги саноат корхоналари ишга тушди. Булар орасида Сирдарё ГРЭСи, Самарқанд рўзғор холодильниклари заводи, Бухоро ип газлама комбинати, Ангрен резина комбинати, Фарғона сунъий чарм комбинати ва бир қанча бошқа корхоналар бор. Тошкент ГРЭСи лойиҳадаги тўла қувватга эришди, Олмалиқ кимё заводининг иккинчи навбати ишга тушди.

Ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва техника жиҳатидан қайта қуроллантириш, фан ва техника энг янги ютуқларини, автоматлаш ва механизациялашни ишлаб чиқаришга жорий этиш юзасидан катта-катта тадбирлар амалга оширилди. Юзлаб янги хил саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш анча кўпайди.

Республикада капитал қурилиш кенг қулоч ёйди. Капитал маблағлар ҳажми ўтган беш йилликка нисбатан 1,4 баравар, асосий фондларни ишга тушириш 1,5 баравар кўпаяди. Қурилиш ташкилотлари янада кучли бўлиб қолди. Улар малакали кадрларга ҳамда мустаҳкам қурилиш индустрияси базасига эга. Беш йил ичида 24 миллион квадрат метрдан зиёд уй-жой, анчагина мактаблар, болалар муассасалари, касалхоналар ва социал-маданий аҳамиятдаги бошқа объектлар қурилди.

Транспорт ва алоқа, коммунал хўжалик, савдо-сотиқ, маиший хизмат ҳамма турларининг ходимлари беш йилликни план топшириқларини ошириб бажариш билан тугатаяптилар.

Ўзбекистоннинг қишлоқ хўжалиги янада ривож топди. Қишлоқ хўжалигида беш йиллик мобайнида ялпи маҳсулот етиштириш тахминан 30 процент кўпайди. Республика қишлоқ хўжалигининг асосий соҳаси пахтачиликда айниқса катта-катта муваффақиятларга эришилди. КПСС XXIV съездининг директиваларида беш йиллик охиригача Ўзбекистон ССРда етиштириладиган пахтани 4 миллион 900 минг тоннагача етказиш кўзда тутилган эди. Республика пахтакорлари барвақт, 1973 йилдаёқ шу даражага эришдилар, бултур эса 5 миллион тонналик маррадан ҳам ошдилар. Беш йил ичида 24,5 миллион тонна «оқ олтин» етиштирилди. Бу миқдор беш йиллик топшириғидан 2,3 миллион тонна ва бундан аввалги беш йилликда олинган пахтадан 4,6 миллион тонна кўплик қилади.

Шу йил мўл пахта етиштириш учун олиб борилган кураш ниҳоятда оғир шароитларда ўтди. Илгари ҳеч қачон шу йилгидек сув танқис бўлмаган эди. Узоқ давом этган гармселлар ҳам аҳволни жиддийлаштириб юборди. Натижада 150 минг гектардаги пахтазор қисман ёки тамомила қуриб кетди. Терим мавсуми охирлаб қолганда ҳаво эрта совиб кетиб шаррос ёмғирлар қуйди ва қорлар ёғди.

Буларнинг ҳаммаси колхоз ва совхоз меҳнаткашларидан, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларидан далалардаги ишларни яхши ташкил этиб қаттиқ меҳнат қилишни, ғўзани қутқариб қолиш борасида фавқулодда чоралар кўришни тақозо этди. Партия ташкилотлари раҳбарлигидаги пахтакорларимиз шу қийинчиликларни муваффақиятли енгиб ўтдилар. Улар мўл ҳосил етиштириб уни нес-нобуд қилмай териб олдилар. Ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 30 центнерга яқин пахта олинди. Бугунги кунда республика Ватанга 5 миллион тонна — халқ хўжалик планидан 300 минг тонна кўп «оқ олтин» берди.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳалари ҳам муваффақиятли ривожланмоқда. Республика саккизинчи беш йилликка нисбатан ишлаб чиқаришни кўпайтириб давлатга ғалла, сабзавот, қовун-тарвуз, ҳўл мева, узум, гўшт, сут, тухум, қоракўл тери, пилла ва каноп сотиш беш йиллик халқ хўжалик планини ошириб бажарди. Чорвачилик планли равишда саноат негизига ўтказилиб бормоқда, бир қанча катта-катта чорвачилик комплекслари ва парранда фабрикалари қурилди.

Аҳолининг фаровонлиги муттасил ошиб бормоқда, Ўзбекистон меҳнаткашларининг турмуш маданияти кўтарилиб бормоқда. Халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, фан ва маданиятни ривожлантиришда юксак даражага эришилди. Бу муваффақиятлар бутун мамлакатнинг кундалик мадади туфайли қўлга киритилди. Ўзбекистон меҳнаткашлари халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларини ривожлантириш тўғрисида хормай-толмай ғамхўрлик қилаётганликлари учун КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматидан ғоятда миннатдордирлар, бераётган ёрдам ва мададлари учун барча қардош республикаларнинг халқларига чин қалбдан раҳмат айтадилар.

Шу билан бирга бизда камчиликлар, ҳал этилмаган масалалар, фойдаланилмаётган резервлар ҳали оз эмас. Партия ва ҳукуматнинг ҳозирги талаблари асосида, келгусининг янада каттароқ кўламдаги вазифаларини назарда тутган ҳолда беш йиллик якунларини таҳлил этаётганингизда булар кўзга айниқса яхши ташланади.

Мавжуд камчиликларга барҳам бериш, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш халқ хўжалигини бошқариш даражасига, кўп жиҳатдан боғлиқ. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети диққат-эътиборни министрликлар ва идоралар, маҳаллий Советлар ва хўжалик ташкилотларининг иш услуби ва методларини такомиллаштиришга, давлат интизоми, меҳнат интизоми, план ва молия интизомини янада мустаҳкамлашга жалб қилмоқда. Буларнинг ҳаммаси хўжалик ва маданий қурилиш вазифалари янада муваффақиятли ҳал этилишига сўзсиз ёрдам беради.

Лекин республикада шундай проблемалар ҳам борки, уларни ҳал этиш учун иттифоқ министрликлари ва идораларининг ёрдами керак. Аҳоли сони ва меҳнат ресурсларининг тез кўпайиши, шунингдек бой хом ашё манбаларининг мавжудлиги халқ хўжалигини, айниқса саноатни янада жадал ривожлантириш зарурлигини тақозо этади.

Шу муносабат билан халқ хўжалигимиз табиий иқтисодий ва кўпайиб бораётган меҳнат ресурсларидан рационал фойдаланиш масалаларини ҳал этиш мақсадларида халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976 — 1980 йиллардаги асосий йўналишлари юзасидан қўйган таклифларимизни СССР Госплани тегишли иттифоқ министрликлари ва идоралари билан синчиклаб ўрганиб чиқишини астойдил илтимос қиламиз. Бунда енгил саноат тармоқларига алоҳида эътибор берилишини сўраймиз.

Гап шундаки, Ўзбекистон ССРда енгил саноатни ривожлантиришни тезлаштириш мақсадларида иттифоқ ҳукуматининг 1968 йилдаги қарорига биноан жуда кўп капитал қурилиш ишларини бажариш кўзда тутилган эди. Мана шу қарорга биноан кейинги йилларда анчагина ишлар қилиб қўйилди. Лекин белгиланган чоралар тўла-тўкис амалга оширилмади. Шунинг учун ҳам биз манфаатдор иттифоқ органларига мурожаат этиб, ўнинчи беш йиллик мобайнида шу қарорнинг бажарилишига ёрдам кўрсатишларини сўраймиз.

Ўнинчи беш йилликка мўлжалланган объектлар орасида СССР энергетика министрлиги республика билан келишиб маҳаллий кўмирда ишлайдиган иккинчи Ангрен ГРЭСини қуришни белгилади. Ҳолбуки, СССР Кўмир саноати министрлиги Ангрен кўмир конини ривож топтиришни мўлжалламаяпти. Биз СССР Госплани билан СССР Кўмир саноати министрлигига мурожаат этиб, шу кондан кўмир қазиб чиқаришни 1980 йилга қадар 6,2 миллион тоннагача, 1990 йилга бориб эса 15 миллион тоннагача етказиш тўғрисидаги масалани ҳал қилишларини сўраб эдик.

Келгуси беш йилликда қишлоқ меҳнаткашлари олдида катта-катта вазифалар турибди. Республиканинг партия, совет ва хўжалик органлари техника тараққиётини жорий этиб бориш асосида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирилишини анча кўпайтириш программасини белгилаб чиқдилар. Аммо ҳал этилмаган бир қанча масалалар шу вазифалар амалга оширилишини тўхтатиб турибди.

Республикада ҳар йили юз минг гектардан зиёд суғориладиган ерлар қишлоқ хўжалик оборотига киритилиб турибди, янги-янги совхозлар барпо этиляпти. Буларнинг ҳаммаси тобора кўпдан-кўп хилма-хил қишлоқ хўжалик техникасини талаб қилади. Аммо кейинги йилларда энг муҳим машиналар етказиб беришни кўпайтириб бориш у ёқда турсин, уларнинг баъзиларини ишлаб чиқариш ҳатто камайтириляпти. Республика ҳайдов тракторларига, транспорт воситаларига, кенг қаторли пахтага ишлов берадиган ҳамда боғдорчилик, виночилик ва сабзавотчиликни комплекс равишда механизациялайдиган машиналарга, ер қазийдиган ва текислайдиган техникага, юк ортиш-тушириш воситаларига, шунингдек чорвачиликни механизацияловчи машина-ускуналарга ғоятда муҳтож. Ўсимликларни ҳимоя қилувчи кимёвий воситалар ва гербицид моддалар, айниқса пахтазор ва шолипоялардаги бегона ўтларни қирадиган гербицид моддалар етишмаяпти. СССР Госплани, «Союзсельхозтехника», ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва бошқа манфаатдор министрликларга мурожаат этиб, шу масалаларни кўриб чиқишларини ва республикага зарур ёрдам кўрсатишларини сўраймиз.

Депутат ўртоқлар! СССР Олий Совети муҳокамасига қўйилган 1976 йилги халқ хўжалик плани ва бюджети мамлакатимиз экономикаси ва маданиятини янада юксалтиришни кўзда тутиб, барча иттифоқдош республикаларни ҳам кенг кўламда комплекс равишда ривожлантириш истиқболларини очиб беради. Биз сўзга чиққан депутатларга қўшиламиз ва 1976 йилги давлат плани билан давлат бюджетини тасдиқлаш тўғрисидаги таклифни тўла-тўкис қўллаб-қувватлаймиз.

Н. К. Байбаков билан В. Ф. Гарбузов ўртоқларнинг докладларида айтилган танқидий мулоҳазалар, таклифлар ва истаклар, шунингдек СССР Олий Совети палаталари план бюджет ва тармоқ комиссияларининг материаллари амалий фаолиятимизда назарда тутилади.

Ҳозирги вақтда бутун мамлакатда бўлаётгани сингари Ўзбекистонда ҳам КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа авж олдириб юборилди. Ўзбекистон меҳнаткашлари барча совет халқи билан бирга мамлакатимизда коммунистик бунёдкорлик ишига муносиб ҳисса қўшадилар, деб КПСС Марказий Комитетини, СССР Олий Советини, Совет ҳукуматини ишонтиришга руҳсат этгайсиз. (Қарсаклар).

ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТЎРТИНЧИ СЕССИЯСИ

БУНЁДКОРЛИК ПЛАНИ ВА БЮДЖЕТИ

(Боши 1 ва 2-бетларда)

Сессияда хўжалик ва маданий қурилишнинг бошқа муҳим масалалари юзасидан ҳам таклифлар киритилди. Кўпгина депутатлар айрим министрликлар, СССР Госплани ва бошқа ташкилотлар шаънига бир қатор танқидий фикрларни айтдилар. Н. К. Байбаков СССР ҳукуматининг топшириғига мувофиқ қуйидагиларни маълум қилди: халқ хўжалик планига доир барча таклифлар ва мулоҳазалар диққат билан қараб чиқилади ва улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинади.

1976 йилги халқ хўжалик планини ушбу сессияда муҳокама қилиш шуни кўрсатдики, халқ хўжалигида экономикани янада юксалтириш учун катта резервлар бор, деди нотиқ сўзининг охирида. СССР Министрлар Совети, СССР Госплани, СССР Госснаби, министрликлар, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларининг иштироки билан планни бажариш жараёнида халқ хўжалигининг барча тармоқларида қўшимча резервларни аниқлайдилар ва бу резервлардан ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун фойдаланадилар.

СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг план-бюджет, тармоқ комиссиялари ҳамда ёшлар ишлари билан шуғулланувчи комиссияларнинг тузатишларини ҳисобга олиб, палаталар бўйича алоҳида-алоҳида овоз бериш йўли билан СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976 йилги Давлат плани тўғрисидаги Қонунни бир овоздан қабул қилди.

СССР молия министри депутат **В. Ф. Гарбузов** кун тартибидаги иккинчи масала — СССРнинг 1976 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва 1974 йилги СССР Давлат бюджетининг ижроси ҳақидаги масала юзасидан якунловчи нутқ сўзлади.

Нотиқ айтдики, СССРнинг 1976 йилги Давлат бюджети партия XXIV съезди, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ҳозирги босқичда жамиятимизни социал-иқтисодий ривожлантиришнинг туб масалалари юзасидан сўзлаган программ нутқларида қўйилган коммунистик қурилиш вазифаларига тўла-тўкис мос бўлиб тушади.

План-бюджет ва тармоқ комиссиялари халқ хўжалик планининг айрим кўрсаткичларини ўзгартириш ва шу муносабат билан СССР Давлат бюджетининг даромадларини 130 миллион сўм, шу жумладан оборот солиғи бўйича 96,8 миллион сўм, давлат корхоналари ва хўжалик ташкилотларининг олган фойдаларидан тўловлар бўйича 29,9 миллион сўм ҳамда йиғимлар ва солиқ солинмайдиган турли даромадлар бўйича 3,3 миллион сўм кўпайтириш тўғрисида таклиф киритдилар.

План-бюджет ва тармоқ комиссиялари ҳамда депутатлар ўртага қўйган бу масалаларни, деди В. Ф. Гарбузов, СССР Молия министрлиги диққат билан қараб чиқиб, бу ҳақда СССР Министрлар Советига ахборот беради. Ана шу масалалар юзасидан қабул қилинган қарорлар СССР Олий Совети депутатларига маълум қилинади.

1976 йилнинг февралида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXV съезди ўтказилади. Совет халқи ана шу шонли воқеани кутиб олишга баланд руҳ билан тайёргарлик кўрмоқда. Шубҳа йўқки, Совет Иттифоқининг меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юборадилар.

Депутатлар СССРнинг 1976 йилги Давлат бюджетини палаталар бўйича алоҳида-алоҳида овоз бериш йўли билан бир овоздан тасдиқладилар, СССРнинг 1976 йилги давлат бюджети тўғрисидаги Қонунни қабул қилдилар.

СССРнинг 1976 йилги Давлат бюджети палаталар план-бюджет, тармоқ комиссиялари ҳамда ёшлар ишлари билан шуғулланувчи комиссияларнинг тузатишларини ҳисобга олиб, даромадлар бўйича 223.669.255 минг сўм ва харажатлар бўйича 223.468.627 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 200.628 минг сўм ортиқ қилиб тасдиқланди.

Халқ хўжалигини — оғир саноатни, қурилиш индустриясини, енгил, озиқ-овқат саноатини, қишлоқ хўжалигини, транспортни, уй-жой, коммунал хўжаликни ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантиришни пул билан таъминлаш харажатлари жами 114.452.350 минг сўмни, социал-маданий тадбирлар учун ажратиладиган маблағ жами 80.511.745 минг сўмни, шу жумладан давлат социал страхованиеси бюджети бўйича жами 27.922.200 минг сўмни ташкил этади.

Мамлакат мудофааси учун ажратилган маблағ 1976 йилда 17.430.000 минг сўмни ташкил этади.

Қонун асосида иттифоқдош республикаларнинг давлат бюджетлари белгиланди.

СССР Олий Совети 1974 йилги СССР Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлади ва тегишли қарор қабул қилди.

Сўнгра сессия кун тартибидаги навбатдаги моддани — СССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисидаги масалани кўриб чиқишга ўтди. СССР Олий Совети Президиумининг Секретари депутат **М. П. Георгадзе** шу масала юзасидан доклад қилди.

СССР Олий Совети СССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаб, шу масала юзасидан қонун ва қарорлар қабул қилди.

Тўққизинчи чақириқ СССР Олий Совети тўртинчи сессиясининг кун тартибидаги масалалар тугади. Сессия ёпиқ деб эълон қилинади.

(ТАСС).

ҚАРДОШЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ШАРТНОМАСИ

(Боши биринчи бетда).

Шартномада тинчлик ва хавфсизлик манфаатларини кўзловчи ҳарбий-сиёсий ҳамкорлик ғояси янада ривожлантирилди ва такомиллаштирилди. СССР билан ГДР иккинчи жаҳон уруши ва урушдан кейинги ривожланиш якунида вужудга келган чегараларнинг, шу жумладан ГДР билан ГФР ўртасидаги чегаранинг даҳлсизлигини биргаликда ва Варшава шартномасидаги бошқа қардош мамлакатлар билан иттифоқ бўлиб таъминлаш мажбуриятини оладилар.

Аҳдлашувчи томонлардан биронтасига қуролли ҳужум қилинган тақдирда, ким томонидан ҳужум қилинишидан қатъи назар, иккала мамлакатнинг кескин бирлашган зарбасига дуч келиши шартномада бевосита кўзда тутилган. Шартномада аниқ таърифлаб берилган бу мажбурият ГДР билан Совет Иттифоқи учунгина, социалистик ҳамдўстлик учунгина эмас, шу билан бирга умуман Европада тинчликни сақлаш учун ҳам муҳим аҳамиятга эгадир.

СССР билан ГДР келгусида ҳам реваншизм ва милитаризмнинг ҳар қандай кўринишларига қаршилик қилиш учун биргаликда куч-ғайрат сарфлайверадилар. Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги янги шартнома Ғарбдаги муайян доираларнинг немислар диёрида социализмнинг вужудга келганлиги — тарихдаги бир эпизоддан бошқа нарса эмас, деб ҳамон қилаётган хомхаёлларини чиппакка чиқаради. Бу ерда социализм абадий қарор топди, мустаҳкам ўрнашиб олди.

Шартноманинг Ғарбий Берлинга тааллуқли моддасига ҳам эътиборингизни жалб этмоқчиман. Ғарбий Берлин теварагида нормал ва соғлом вазиятни таъминлаш тўғрисидаги ғамхўрлик тақозоси билан бу модда шартномага киритилди. СССР билан ГДР бу шаҳар билан ўз алоқаларини тўрт томонлама битимнинг Ғарбий Берлин ГФРнинг таркибий қисми эмаслиги ва келгусида ҳам унинг бошқаруви остида бўлмаслиги тўғрисидаги энг асосий қоидаси негизида давом эттириш ва ривожлантиришга тайёр эканликларини билдирадилар. Бу қарорни ҳурмат қилиш ва унга қатъий риоя этиш Ғарбий Берлин аҳолисининг туб манфаатларига, унинг ташқи дунё билан стабил муносабатларни давом эттириши манфаатларига мос келади, Европа хавфсизлиги манфаатларига мос келади.

Шартнома ялпи тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги ғамхўрлик руҳи билан суғорилган. Шартнома томонларнинг халқаро ишларда халқаро вазиятни изчиллик билан соғломлаштириш, социализмнинг халқаро майдондаги позицияларини мустаҳкамлаш соҳасидаги кенг ҳаракат программасини назарда тутади. Уларнинг қуролланиш пойгасини тўхтатиш ҳамда ялпи ва батамом қуролсизланишга эришиш йўлида ўз куч-ғайратларини сарфлаш тўғрисида олган ўзаро мажбурияти, аввало, шу жумлага киради. Сиёсий соҳадаги кескинликни юмшатиш билан бирга ҳарбий соҳадаги кескинликни ҳам юмшатиш, қуролланиш пойгасини тўхтатиш — халқаро ҳаётда кун тартибига жуда ўткир қилиб қўйилаётган бениҳоя кенг кўламдаги вазифадир.

Янги шартнома, деди пировардида А. А. Громико, СССР билан ГДР ўртасида марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализмнинг мустаҳкам пойдевори негизида вужудга келган қардошларча иттифоқ тобора кўпроқ мустаҳкамланиб бораётганлигини, иккала мамлакат ўртасида партия, давлат ва ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида жонли алоқаларнинг мустаҳкам тўқимасига айланиб бораётганлигини яққол намойиш қилиб турибди. Бу эса қардош давлатлар ҳамкорлигини ривожлантириш қонуниятларига мос келади, жаҳон социализм системасининг қудрати ва бирлигини кучайтиришга хизмат қилади.

А. А. Громико совет халқи, ГДР халқи, бошқа қардош социалистик мамлакатларнинг халқлари шартномани қизғин қўллаб-қувватлаганликларини таъкидлаб, СССР Олий Совети Президиуми СССР билан ГДР ўртасидаги шартномани ратификация қилади, деб ишонч билдирди.

Миллатлар Совети Ташқи ишлар комиссиясининг раиси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев СССР Олий Совети палаталарининг Ташқи ишлар комиссиялари номидан нутқ сўзлади.

СССР Олий Совети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг ташқи ишлар комиссиялари деди у, ўзларининг қўшма мажлисида шартномани кўриб чиқиб, якдиллик билан маъқулладилар. Шартноманинг муҳокамаси унинг катта сиёсий аҳамиятга молик ҳужжат эканлигини яна бир карра тасдиқлади. Бу шартнома Совет Иттифоқи билан ГДР ўртасидаги ўзаро ишонч, уларнинг марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализмнинг мустаҳкам пойдеворига асосланган қардошларча иттифоқини ифодалади.

Шартнома социалистик давлатларимиз биргаликда қиладиган ҳаракатларнинг узоқ истиқболга мўлжалланган асосий йўналишларини белгилаб беради. уларнинг сиёсий, иқтисодий, маданий ва мудофаавий ҳамкорлигини муваффақиятли ривожлантиришни таъминлайди. У Варшава шартномасида қатнашувчи мамлакатлар ўртасидаги қардошларча иттифоқчилик алоқаларининг умумий системасига ажралмас таркибий қисм бўлиб қўшилади.

СССРнинг бошқа мамлакатлар билан имзолаган шартномавий ҳужжатлари ҳамиша давлатлараро муносабатларни ривожлантиришнинг тинч шароитларини таъминлашга қаратилиб келганлиги тарихдан маълум, деди сўнгра Б. Н. Пономарев, бу нарса ҳар бир холис ниятли кишига равшан. СССР ривожининг бутун йўли — Европада ва бутун дунёда тинчлик учун, халқларнинг хавфсизлиги учун собитқадамлик билан олиб борилган кураш йўлидир.

Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг ташқи ишлар комиссиялари СССР Олий Совети Президиумига шартномани ратификация қилишни якдиллик билан тавсия этадилар, деди сўзининг охирида Б. Н. Пономарев.

Шартномани ратификация қилиш тўғрисидаги масалани муҳокама этишда СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари қатнашдилар.

СССР билан ГДР ўртасидаги шартномада, деди КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. В. Шчербицкий, партияларимиз ва давлатларимизнинг муштарак манфаатлари ҳар томонлама тасдиқлаб берилди. Бу шартнома СССР билан ГДР олдида халқ хўжалиги планларини янада тўла-тўкис мувофиқлаштириб олиб бориш учун, социализм ва коммунизм қурилишида орттирилган тажрибани янада кенгроқ баҳам кўриш учун янги имкониятлар очади. Шартноманинг биринчи моддасидан сўнгги моддасигача халқларимизнинг фаровонлиги тўғрисидаги, тинчликни мустаҳкамлаш ҳақидаги, халқаро муносабатларда кескинликни юмшатиш жараёнини кенгайтириш ва чуқурлаштириш тўғрисидаги ғамхўрлик руҳи билан суғорилган.

Шартнома Европа қитъасида тинчликни мустаҳкамлаш ишида қўйилган янги қадам бўлиб, Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг Якунловчи актига мувофиқ келади.

Шартнома социалистик мамлакатларнинг халқларини янада яқинлаштиришга хизмат қилади ва социалистик ҳамдўстликдаги ҳамма давлатлар ўртасида қардошлик муносабатларини ривожлантиришга имкони борича кўмаклашиши лозим.

Шартноманинг кучга кириши иккала мамлакатнинг маънавий ва моддий имкониятларидан янада тўла фойдаланишга, социализмнинг тарихий афзалликларини рўёбга чиқаришга ёрдам беради.

В. В. Шчербицкий шартномани ратификация этиш ҳақидаги таклифни қўллаб-қувватлади.

«Южкузбассуголь» комбинати тозалаш забойи кон ишчиларининг бригадири Г. Н. Смирнов турмушнинг ҳамма соҳаларида мазкур шартнома очиб берадиган ҳамкорлик масалаларига тўхталиб ўтди. Турдош корхоналарнинг коллективлари ўртасидаги дўстлик шартномалари, социалистик мусобақа тўғрисидаги шартномалар, хўжаликнинг турли тармоқларидаги мутахассисларнинг аралаш группаларини тузиш, саноат корхоналарини биргалашиб қуриш ва ишлатиш давлатларимизнинг ўзаро муносабатларидаги нормага айланиб қолмоқда. Ишлаб чиқариш коллективларининг делегацияларини ўзаро юбориб туриш тобора активлашмоқда. Жамоат ташкилотлари йўли билан барқарор, доимий алоқалар боғлаб турилибди. Бу алоқалар халқларимиз ўртасидаги дўстлик ва баҳамжиҳатликни янада мустаҳкамлашга, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишгагина хизмат қилибгина қолмасдан, шу билан бирга одамларни социалистик ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялашга ҳам хизмат қилмоқда.

Г. Н. Смирнов шартномани ратификация қилиш тўғрисидаги таклифни қизғин қўллаб-қувватлади.

Шу нарса шубҳасизки, деди КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. М. Машеров, қардошларча иттифоқимизни доимий мустаҳкамлаш, халқларимиз ўртасидаги ҳамкорлик соҳаларини кенгайтириш ва чуқурлаштириш тенденцияси Совет Иттифоқи билан ГДР ўртасидаги ҳозирги муносабатларни белгилаб бераётган бош омилдир. Бу — объектив қонуниятдир. Бу қонуниятни социализм табиати, марксизм-ленинизм идеологияси, пролетар интернационализмининг мантиқи ва тажрибаси тақозо этади. Ана шу равшан тушунча ленинчи партиямизнинг, унинг раҳбарлигининг жаҳон социалистик ҳамдўстлигини мустаҳкамлаш соҳасидаги изчил йўлига асос қилиб олинган.

Барча совет кишилари сингари Белоруссия ССР меҳнаткашлари ҳам, деди сўзининг охирида П. М. Машеров, партиямиз Марказий Комитети билан ҳукуматнинг ленинча ташқи сиёсат йўлини тўла-тўкис маъқуллайдилар ва якдиллик билан қўллаб-қувватлайдилар. Ватанимиз қудратини, тинчлик ва социализм улуғ ишини бундан буён ҳам зарбдор меҳнатлари билан мустаҳкамлашга, Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси халқларининг қардошларча ҳамкорлигини мамлакатларимиз ўртасидаги шартноманинг юксак принциплари ва мақсадлари асосида ривожлантиришга қўшаётган ҳиссаларини кўпайтиришга аҳд қилганликларини билдирадилар.

Доғистон АССР ёзувчилар союзи правлениесининг раиси Р. Ҳ. Ҳамзатов сўз олади. Шартнома бандларининг чуқур мазмунли ва аниқ таърифлари дўстлик ва бунёдкорлик ғоялари, инсонпарварлик ва халқларни бир-бирига яқинлаштириш ғоялари билан суғорилган, деб таъкидлади у.

Янги шартнома халқларимиз ўртасидаги кўп қиррали ва дўстона алоқаларни мустаҳкамлабгина қолмай, фан ва маданият, адабиёт ва санъат соҳасидаги қардошларча ҳамкорликни кенгайтириш учун, шахсий алоқаларни мустаҳкамлаш ҳамда ижодий меҳнатимизда бир-биримизга мадад ва ёрдам бериш учун ҳам кенг уфқлар очади. Шартноманинг қоидалари халқларимизни бир-бирига изчиллик билан яқинлаштириш, уларнинг порлоқ коммунистик келажак сари биргаликда дадил ҳаракат қилиши учун қудратли омил бўлади.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний муҳокамага якун ясади.

Бу ерда сўзга чиққан нотиқларнинг ҳаммаси Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1975 йил 7 октябрь куни Москвада ўртоқ Л. И. Брежнев билан ўртоқ Э. Хонеккер томонидан имзоланган ва ратификация қилиш учун тақдим этилган шартнома зўр сиёсий аҳамиятга молик ҳужжат эканлигини якдиллик билан таъкидладилар, деди у.

КПСС билан ГБСПнинг, мамлакатларимиз ҳукуматлари ва халқларининг тинимсиз сарфлаган куч-ғайратлари натижасида давлатларимиз ўртасидаги муносабатларда эришилган ҳамма ютуқларни мустаҳкамлаб берган бу шартнома шу муносабатларни янада баланд поғонага кўтаради, икки қардош социалистик давлатнинг дўстлиги, ҳамкорлиги ва ўртоқларча ўзаро ёрдамлашувини ривожлантиришнинг бош йўналишларини узоқ йилларга мўлжаллаб белгилаб беради.

Нисбатан қисқа тарихий муддат — чорак асрдан сал кўпроқ вақт ичида Совет Иттифоқи билан ГДР ўртасидаги муносабатлар ўсиб, мустаҳкамланди, деди Н. В. Подгорний. Томонларнинг сиёсат ва идеология соҳасидаги тўла якдиллиги шу муносабатларнинг ўзига хос хусусиятидир. Иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик, маданий ва спорт алоқалари, мамлакатларимизнинг миллион-миллион меҳнаткашлари ўртасидаги бевосита алоқалар кенг миқёсда ривожланди.

Республиканинг 25 йиллиги байрамида ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигида қатнашган совет партия-ҳукумат делегациясининг ГДРга қилган визити ва ўртоқ Э. Хонеккер бошчилигидаги ГДР партия-давлат делегациясининг яқинда Совет Итифоқига қилган визити вақтида Совет Иттифоқи билан ГДР халқларининг дўстлик ва қардошларча бирдамлик самимий туйғулари яққол намоён бўлди.

Совет Иттифоқи билан ГДР ўз муносабатларидаги шартномавий-ҳуқуқий негизларни янада ривожлантириш ва такомиллаштиришга муҳим аҳамият бериб, Европада ва бутун дунёда рўй берган ўзгаришларни ҳисобга олиб дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида янги шартнома тузишни зарур деб топдилар. Бу тадбир кейинги йиллардаги икки томонлама муносабатларимизнинг бутун ривожи давомида пишиб етилган эди. У қардош социалистик мамлакатларнинг, барча тинчликсевар давлатлар ва халқларнинг коллектив куч-ғайратлари натижасида Европадаги ва халқаро майдондаги вазиятда рўй берган чуқур ижобий силжишларга батамом ҳамоҳангдир.

Шартнома, деди сўзини давом эттириб Н. В. Подгорний, СССР билан ГДР ўртасидаги ҳамкорликда янги босқич очади. Иккала мамлакатни ҳамма соҳаларда бир-бирига янада яқинлаштириш, социалистик ва коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал этиш мақсадлари йўлида уларнинг куч-ғайратларини кенг миқёсда бирлаштириш, келишиб олинган ташқи сиёсат йўлини ўтказишда янада яқинроқ биргаликда ҳаракат қилиш бу ҳамкорликнинг ўзига хос белгиларидир.

Социалистик интернационализм принциплари — ҳамма ишлар ва ташаббусларда қардошларча ёрдамлашиш ҳамда социализмнинг тарихий ғалабаларини ҳар қандай душман ҳамлаларидан ҳимоя этиш йўлидаги аҳду паймон шартномага негиз қилиб олинган. Бу — марксизм-ленинизм таълимотининг юксак идеалларига мувофиқ ўзлари танлаб олган янги жамият қуриш йўлидан бундан буён ҳам ёнма-ён боришга тайёр турган қардош халқларнинг иттифоқидир. Шартноманинг бутун мазмуни социалистик ҳамдўстлик давлатларининг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш, унинг қудратини юксалтириш манфаатларига, Европада тинчлик ва хавфсизлик манфаатларига мос келади.

ГДР меҳнаткашлари ўз мамлакатида ривожланган социалистик жамият қуриш соҳасида жуда катта иш қилдилар. ГДР социалистик давлатлар ҳамдўстлигидан мустаҳкам ўрин олиб, ўзининг тарихий тақдирини шу ҳамдўстлик билан абадий боғлади. Бу — мамлакат конституциясида ҳам мустаҳкамлаб берилган ГДР ривожининг бош йўлидир. Бу йўл ўзгармасдир, немис ишчи-деҳқонлар давлатининг душманлари буржуа-миллатчилик шиорларини ўртага ташлаб, қанчалик рўкач қилмасинлар, тарих ғилдирагини орқага буриб юборишга қанчалик уринмасинлар, бу йўлни ўзгартириб бўлмайди. Империалистларнинг ГДРни қамал қилиши барбод бўлди. ГДР манфаатларини камситишга қаратилган турли-туман доктриналар чиппакка чиқди.

Эндиликда, ГДР бутун дунё томонидан суверен, тўла ҳуқуқли социалистик давлат сифатида тан олинди, у БМТнинг аъзоси бўлиб қолди. Унинг чегаралари кейинги йилларда тузилган халқаро шартномалар системаси билан таъминланди. Қардош давлатлар ҳамдўстлигининг бутун қудрати ГДР социалистик халқи ғалабаларининг посбонидир. Ўз навбатида ГДР ўз дўстлари ва иттифоқчиларининг манфаатларини ҳимоя қилишга, халқаро кескинликни юмшатиш учун, тинчлик, хавфсизлик учун ва турли ижтимоий системаларга мансуб давлатларнинг ўзаро манфаатли ҳамкорлиги учун кураш ишига ўзининг актив ҳиссасини қўшмоқда.

СССР билан ГДР ўртасидаги янги шартномага шу моментларнинг ҳаммаси таркибий ажралмас қисм бўлиб қўшилди. Жумладан, шартномада томонлар Европадаги давлатлар чегараларининг бузилмаслигини Европа хавфсизлигини таъминлашнинг энг муҳим шарти, деб биладилар, деб ёзиб қўйилган. СССР билан ГДР Варшава Шартномасида қатнашувчи бошқа давлатлар билан биргаликда иккинчи жаҳон уруши ва урушдан кейинги ривожланиш якунида таркиб топган чегараларнинг, жумладан ГДР билан ГФР ўртасидаги чегаранинг даҳлсизлигини таъминлашга қаттиқ аҳд қилганликларини изҳор этадилар. Шунингдек улар реваншизм ва милитаризмнинг ҳар қандай кўринишларига қаршилик қилиш учун биргаликда куч-ғайрат сарфлаш мажбуриятини ҳам олдилар.

Совет Иттифоқи билан ГДР ўртасидаги янги шартномани Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларининг кенг табақалари қизғин маъқуллаб, қўллаб-қувватладилар, деб таъкидлади Н. В. Подгорний, мамлакатларимиз халқларининг метиндек бирлиги ва ҳар тарафлама ҳамкорлиги ўз турмуши ва меҳнати учун, социализм ва коммунизм қурилиши учун энг қулай халқаро шароитларни таъминлашнинг муҳим омили эканлигига тарихнинг жонли тажрибасида ишонч ҳосил қилдилар.

Бу шартномани Совет Иттифоқи, ГДР, ҳамма қардош социалистик мамлакатларнинг халқларигина эмас, шу билан бирга бутун илғор халқаро жамоатчилик ҳам маъқуллаётганлигини халқаро майдонда билдирилаётган фикрлар кўрсатиб турибди. Европадаги кўпчилик мамлакатларнинг ҳукуматлари буни тушуниб кутиб олдилар.

СССР Министрлар Совети, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1975 йил 7 октябрь куни имзоланган Шартномани ратификация қилишни таклиф этди. СССР Олий Совети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг ташқи ишлар комиссиялари бу таклифни якдиллик билан маъқулладилар ва мазкур Шартномани ратификация қилишни тавсия этадилар.

СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари бу тавсияни қўллаб-қувватлаётганликларини бугунги мажлисдаги муҳокама кўрсатди.

СССР билан ГДР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1975 йил 7 октябрда тузилган Шартномани ратификация қилиш тўғрисидаги Фармонни қабул этиш таклиф қилинади.

СССР Олий Совети Президиуми Фармони бир овоздан тасдиқлайди. Н. В. Подгорний СССР Олий Совети Президиумининг Шартномани ратификация қилиш тўғрисидаги Фармонини ва ратификация ёрлиғини имзолайди. (ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

СССР ОЛИЙ СУДИНИНГ АЪЗОЛАРИНИ САЙЛАШ ВА ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўртоқ Георгий Иванович **Бушуев** СССР Олий Судининг аъзоси қилиб сайлансин ва СССР Олий Совети Президиумининг мазкур масала юзасидан 1975 йил 15 август фармони тасдиқлансин.

2. Ўртоқ Галим Бажимович **Елемисов** СССР Олий Судининг аъзоси қилиб сайлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг ўртоқ **Г. Б. Елемисов**ни СССР Олий Судининг аъзоси қилиб сайлаш ва ўртоқ М. Валиев бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан уни СССР Олий Судининг аъзоси вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги 1975 йил 17 октябрь фармони тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1975 йил, 4 декабрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ СССР МИНИСТРЛАРИНИ ТАЙИНЛАШ ВА ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДАГИ ҲАМДА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ БОШЛИҒИНИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ДАВЛАТ НАРХ КОМИТЕТИ РАИСИНИ ТАЙИНЛАШ ҲАҚИДАГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Олий Совети **қарор қилади:**

СССР Олий Совети Президиумининг:

Ўртоқ Виктор Николаевич **Поляков**ни СССР автомобиль саноати министри қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1975 йил 17 июль Фармони;

ўртоқ Лев Мордкович **Володарский**ни СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг бошлиғи қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1975 йил 6 август Фармони;

ўртоқ Николай Тимофеевич **Глушков**ни СССР Министрлар Советининг Давлат нарх комитети раиси қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1975 йил 21 август Фармони;

ўртоқ Николай Демьянович **Псурцев** пенсияга чиққанлиги муносабати билан уни СССР Алоқа министри вазифасидан озод этиш тўғрисидаги 1975 йил 3 сентябрь Фармони;

ўртоқ Николай Владимирович **Тализин**ни СССР Алоқа министри қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1975 йил 3 сентябрь Фармони тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1975 йил, 4 декабрь.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИНИНГ

ҚОНУНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ИРОҚ РЕСПУБЛИКАСИ СУДЛАРИНИНГ ҚАРОРЛАРИНИ СССРДА ИЖРО ЭТИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Олий Совети **қарор қилади:**

СССР Олий Совети Президиумининг «Ироқ Республикаси судларининг қарорларини СССРда ижро этиш тартиби тўғрисида»ги 1975 йил 29 октябрь Фармони тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 йил, 4 декабрь.

АСБОБСОЗЛИК, АВТОМАТЛАШТИРИШ ВОСИТАЛАРИ ВА БОШҚАРИШ СИСТЕМАЛАРИ МИНИСТРЛИГИ БЕШ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҒИНИ БАЖАРДИ

Асбобсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқариш системалари министрлиги корхоналари ҳамда ташкилотларининг коллективлари КПСС XXIV съезди қарорларини ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг иқтисодий масалаларга оид йўл-йўриқларини бажара бориб, социалистик мусобақани кенг авж олдириш ва тармоқни бошқаришни янада такомиллаштириш асосида ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми юзасидан беш йиллик планни муддатидан илгари бажардилар.

1971—1975 йилларда маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиши беш йиллик планида белгиланган 220,7 процент ўрнига 223,4 процентни ташкил этади. Маҳсулотнинг кўпчилик энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан беш йилликнинг сўнгги йили учун планлаштирилган ишлаб чиқариш даражасига эришилди. Асбоблар, автоматлаштириш воситалари ва запас қисмлар ишлаб чиқариш беш йил мобайнида 2,2 баравар, шу жумладан ҳисоблаш техникаси воситаларини ишлаб чиқариш 3,8 баравар ортади, бу эса беш йиллик план топшириқларидан юқоридир.

Халқ истеъмол молларини ишлаб чиқариш 2,1 баравар кўпаяди.

Меҳнат унумдорлиги 82,9 процент ортади, бу ҳам белгиланган топшириқдан зиёддир.

100 дан ортиқ корхона коллективи тўққизинчи беш йиллик планни муддатидан аввал уддалаб қўйди. Ишлаб чиқариш илғорларидан қарийб 180 минг киши шахсий беш йиллик планларини бажарди.

Халқ хўжалиги беш йил мобайнида асбоблар, автоматлаштириш ва ҳисоблаш техникаси воситаларидан қарийб 2000 та янги моделларини олади. 1000 та буюм Сифат белгисига эга.

Асбобсозлик ходимлари съезд олди социалистик мусобақасига қўшилиб, ўз куч-ғайратларини КПСС XXV съездини муносиб кутиб олишга қаратмоқдалар.

СССР Марказий Статистика бошқармаси.

«КОСМОС-784» ПАРВОЗ ҚИЛМОҚДА

1975 йил 3 декабрда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-784» учирилди. Йўлдош бортида космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

1975 йилда пахта тайёрлаш халқ хўжалиги планини муддатидан илгари бажарганлиги учун республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилсин:

Қашқадарё области (область партия комитетининг секретари ўртоқ **Ғоипов**, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Элбоев**, область қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Оллоёров**, пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси ўртоқ **Камолов**, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ **Илиади**, суғориш системалари область бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Сирожиддинов**, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Бегимқулов**).

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1975 йил 4 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — шудгор қилинган майдон (минг гектар ҳисобида); учинчи стун — планнинг бажарилиш проценти.

Хоразм	14,5	96,7
Тошкент	225,4	95,5
Андижон	171,7	93,8
Сирдарё	128,3	79,7
Жиззах	112,6	75,6
Фарғона	101,3	70,4
Наманган	93,4	64,0
ҚҚ АССР	27,4*	39,1
Самарқанд	79,9	36,8
Бухоро	44,2	22,0
Сурхондарё	22,9	14,7
Қашқадарё	9,9	5,5
Республика бўйича:	1031,5	55,5

*) Маълумот аниқланган.

БАХТ ҚОМУСИ

УМУМХАЛҚ ДЕМОКРАТИЯСИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг навбатдаги XXV съезди иш бошлайдиган кун тобора яқинлашиб келмоқда. СССР коммунистларининг бу буюк анжуманини мамлакатимиз меҳнаткашлари иқтисодий-маданий ва сиёсий ҳаётда жуда катта муваффақиятларга эришган ҳолда кутиб олмоқдалар. Бундай улкан ютуқ ва муваффақиятлар янги тузум, социалистик тузум шарофатидир.

Совет тузумининг демократик асослари, социалистик давлатимизнинг ижтимоий ва давлат тузилиш принциплари, СССРдаги ҳокимият ва идора этиш органлари системаси, совет гражданларининг ҳуқуқ ва бурчлари СССР Конституциясида ўз ифодасини топган ва бу демократик қоидалар ҳаётимизнинг муқаддас қонунига айланган.

Совет Конституцияси куни социалистик демократия янада ривожланиб, такомиллашиб бораётган бир шароитда байрам қилинмоқда. Совет демократиясининг тараққиёти турли йўлларда бормоқда. Булар энг аввало давлатимизнинг асоси ва социалистик демократия рамзи бўлган меҳнаткашлар депутатлари Советлари ролининг ошиши, иш форма ва методларининг яхшиланиши, бошқариш аппаратининг такомиллашиши, меҳнаткашларнинг давлат ишларида иштирок этиш формаларининг такомиллашиб бориши, жамоат ташкилотлари ролининг ошишида, КПССнинг жамиятимиздаги етакчилик ва раҳбарлик ролининг кучайишида намоён бўлмоқда.

Меҳнаткашлар депутатлари Советлари халқнинг эрки ва иродасини ифода этувчи ҳокимият органларидир. «Улар... социалистик давлатнинг негизи ва бу давлат демократик характерининг энг тўлиқ ифодасидир».

Эндиликда маҳаллий ҳокимият органлари қарамоғида кўплаб коммунал хўжалик объектлари, соғлиқни сақлаш, маориф, маданий-оқартув муассасалари, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари мавжуд. Советларнинг моддий-молиявий манбалари ҳам анча мустаҳкамланди. Илгари республика идоралари қарамоғида бўлган қатор корхона, ташкилот ва муассасалар улар ихтиёрига ўтказилди.

Ҳозирги вақтда Советларнинг ўз ваколат доирасида қабул қилинган қарор ва фармойишлари шу территорияда мавжуд бўлган барча корхона ва муассасалар учун мажбурийдир. Маҳаллий Советлар ўз территориясида жойлашган корхоналарнинг, уй-жой ва коммунал қурилиш, кенг халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш, ободонлаштириш бўйича ва аҳолига хизмат кўрсатиш билан боғлиқ бўлган бошқа соҳалар бўйича фаолиятини координация ва контроль қилиб турадилар.

1974 йилда бўлиб ўтган СССР Олий Советига ва 1975 йилда бўлган иттифоқдош ва автоном республикалар Олий Советларига ҳамда маҳаллий Советларга сайловлар натижасида 2218445 депутат сайланди.

Бу депутатларнинг составига назар солар эканмиз, Советларнинг ҳақиқатда ҳам меҳнаткашларнинг вакиллик органлари эканлигига яна бир марта ишонч ҳосил қиламиз. Фақат Ўзбекистон ССР маҳаллий Советларига сайланган 88,952 депутатнинг 42,227 таси ёки 47,5 проценти хотин-қизлар, 40083 таси ёки 45,1 проценти КПСС аъзоси ва аъзоликка кандидатлар, 28834 таси (32,4 проценти) ишчилар ва 31764 таси (35,7 проценти) колхозчилардир.

Социалистик демократия тараққиётининг муҳим йўналишларидан бири — бошқарув аппаратини доимо такомиллаштириб бориш, уни халққа янада яқинлаштириш, ихчамлаштириш ва арзонлаштиришдир.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1973 йил 2 март қарори асосида амалга оширилаётган саноатни бошқаришнинг ташкилий структурасини яхшилаш, асосан икки ва уч бўғинли бошқариш системасига ўтиш, ишлаб чиқариш корхоналарини йириклаштириш ва уларни ихтисослаштириш, ишлаб чиқариш бирлашмалари (комбинатлар), бутуниттифоқ ва республика саноат бирлашмалари барпо этиш бўйича амалга оширилаётган тадбир-чоралар бошқаришнинг демократик асосларини ривожлантиришга бевосита алоқадордир.

Саноатни бошқаришнинг янги системасига ўтиш кўпчилик холларда ортиқча бўғинларни қисқартириш, давлат органлари функцияларини аниқроқ белгилашга олиб келмоқда ва бинобарин, бу ўз навбатида бошқаришни янада ихчамлаштирмоқда, аппаратнинг аниқроқ ҳаракат қилишини таъминламоқда. бюрократизм, сансоларлик ва қоғозбозликни камайтириш имконини бермоқда.

Айни вақтда демократик централизмнинг ҳозирги шароитдаги тараққиётининг энг муҳим хусусиятларидан бири — республика ва маҳаллий органларнинг бошқаришдаги роли ошиб бораётганлигидадир. Бугунги кунда саноат корхоналарининг хўжалик мустақиллиги ва масъулияти тобора кенгайиб бормоқда, корхона фаолиятининг хўжалик ва социал-сиёсий масалаларини ҳал этишда ишлаб чиқариш коллективларининг роли ва ташаббускорлиги ошмоқда.

Давлат аппаратини тобора такомиллаштириш, унинг демократик ва илмий асосларини кенгайтириш фақат саноатни бошқаришни ташкил қилишга тааллуқли бўлиб қолмасдан, балки халқ хўжалиги ва социал-маданий қурилишнинг барча тармоқларини ўз ичига олади. Жумладан, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг қўриқ ерларни ўзлаштиришнинг 20 йиллигига бағишлаб Олмаотада ўтказилган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида қишлоқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштиришнинг конкрет программаси чизиб берилди. КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ва концентрациялаш, колхозлараро ташкилотлар ҳамда аграр-саноат комплексларини кўплаб тузиш орқали қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилашга катта эътибор бермоқда.

Бошқаришнинг демократик асосларини тобора кенгайтириш Совет қонунларини янада такомиллаштириш билан бевосита боғлиқдир. Бу борада ҳам катта ишлар амалга оширилмоқда. Умуман айтиш мумкинки, бизнинг қонунларимиз кейинги йилларда жиддий равишда янгиланди, анча стабил ва янада демократик қонунлар бўлиб қолди.

Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш тўғрисида гапирганимизда ишнинг икки томонини назарда тутишимиз лозим. Биринчидан, гражданларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишни, ўзбошимчаликнинг бирон бир кўринишига, шу жумладан мансабдор шахслар томонидан бўладиган ўзбошимчалик кўринишларига йўл қўймасликни, иккинчи томондан эса совет қонунларига, жамоат тартиби қоидаларига барча гражданларнинг жуда қаттиқ риоя этишларини назарда тутмоқ керак. Бинобарин, социалистик демократия, социалистик қонунчилик ва мустаҳкам давлат интизоми бир-бири билан мустаҳкам боғлиқдир.

Ҳар қандай демократиянинг характери шахснинг жамиятдаги аҳволи билан белгиланади.

Давлатимизнинг асосий қонуни СССР гражданларига қатор сиёсий, социал-иқтисодий ва шахсий ҳуқуқлар ва мажбуриятлар белгилайдиким, улар биргаликда ҳар бир совет кишисининг жамиятимизда тутган ҳуқуқий аҳволини белгилайди. СССР Конституциясида эълон қилинган ва давлатимизнинг бутун ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий тузуми билан гарантияланган СССР гражданларининг меҳнат қилиш, дам олиш, моддий таъминот олиш, илм олиш ҳуқуқлари, хўжалик ва давлат ҳаётининг, маданий ва ижтимоий сиёсий ҳаётнинг барча соҳаларида эркаклар билан хотин-қизларнинг ва шунингдек барча миллат ва ирқларнинг тенг ҳуқуқлигини, гражданларнинг виждон, сўз, матбуот, йиғилиш ва митинглар ўтказиш, кўчаларда намойиш қилиб юриш эркинликлари, гражданларнинг шахсий ва уй-жой даҳлсизлиги, ўзаро ёзиладиган хатларнинг сир сақланиши социалистик тузум туфайли қўлга киритилган муҳим ғалабалардир.

Айни вақтда Совет Конституцияси СССР гражданларига меҳнат қилиш, қонунларга ва биринчи навбатда Конституцияга риоя қилиш, меҳнат интизомини сақлаш, жамоат ишига виждон билан қараш, социалистик турмуш қоидаларини ҳурмат қилиш, совет тузумининг муқаддас ва даҳлсиз негизи, ватан бойлиги ва қудратининг манбаи, барча меҳнаткашларнинг бадавлат ва маданий турмуш кечириш манбаи бўлган жамоат мулкини, социалистик мулкни сақлаш ва мустаҳкамлаш, Ватанни ҳимоя қилиш каби муқаддас бурчларни юклайдики, булар ҳам давлатимиз асосий қонунининг демократик характерини кўрсатувчи муҳим белгиларидан биридир.

Шахснинг жамиятдаги ўрнини белгиловчи муҳим кўрсаткичлардан бири унинг жамият ва давлат ишларини бошқаришда иштирок этиш даражасидир.

В. И. Ленин, социализм шароитида цивилизацияли жамиятлар тарихида биринчи марта меҳнаткашлар оммаси кундалик бошқарувда мустақил иштирок этиш даражасига кўтарилади, деган эди. Бизнинг мамлакатимизда бунга эришилди. Амалда, ҳаётда бизнинг давлатимиз юқоридан пастгача омманинг кундалик иштирокида идора қилинмоқда. Бу эса жамиятимиз динамизмининг, социализм сиёсий системасининг барқарорлигининг муҳим манбаидир.

Шуниси характерлики, бизнинг жамиятимизда давлат ишларини бошқаришда аҳолининг актив иштирок этишини таъминловчи шарт-шароитларни яратиш, меҳнаткашларнинг бу ишдаги ташаббускорлигини ошириш ва барчанинг бошқарув аппаратида фаол қатнашишни таъминловчи гарантияларни вужудга келтиришга алоҳида эътибор берилмоқда.

Кейинги пайтларда меҳнаткашларни хўжалик ва маданий қурилиш ишларини бошқаришга жалб қилишнинг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлашга ҳам катта аҳамият берилди.

Бугунги кунда социалистик демократия системасида меҳнаткашларнинг оммавий-ижтимоий ташкилотларининг роли бениҳоя ортиб бормоқда, жамият ва давлат ишларини бошқаришда улар Советлар билан ёнма-ён туриб ҳаракат қилмоқдалар.

Меҳнаткашлар депутатлари Советлари атрофига жипслашган 25 миллион жамоатчи, доимий ишлаб чиқариш кенгашлари составидаги 6 миллиондан ортиқ ишчи ва хизматчиларнинг, миллионлаб халқ дружиначилари, назоратчилари, ўртоқлик судлари аъзоларининг актив фаолияти совет кишиларининг давлатни бошқариш ишларида онгли равишда иштирок этаётганлигидан далолат беради.

Жамиятимизда мавжуд демократия системасининг асосини, унинг негизини Коммунистик партия ташкил этади. Бу ҳол Совет Конституциясида ўз ифодасини топган.

Коммунистик партия социалистик демократия байроқдори сифатида энг аввало ўз фаолиятида демократик асослар ва принципларини тинмай ривожлантириш билан намуна кўрсатади. Ўз фаолиятида ленинча нормаларга, коллектив раҳбарлик принципига оғишмай амал қилиш, партия ички демократиясини, коммунистларнинг активлиги ва ташаббускорлигини, танқид ва ўз-ўзини танқидни ҳар томонлама ривожлантириш партия қурилишларининг муҳим принципларидир.

Жамиятга партия раҳбарлиги энг аввало сиёсий раҳбарликдир. Партия сиёсий йўлни ишлаб чиқади, давлат ва жамоат ташкилотларининг ишини йўналтириб ва координация қилиб туради, халқ ижодий ташаббуси кенг қулоч ёйишига шарт-шароит яратади ва уни қўллаб-қувватлайди. Партия сиёсати, унинг қарорлари барча давлат ва жамоат ташкилотлари фаолиятининг асосини ташкил этади.

Ўзининг навбатдаги XXV съездига бораётган шонли ленинчи партиямиз Совет халқини коммунизм сари шаҳдам қадамлар билан бошлаб бормоқда.

М. ҲАКИМОВ,
юридик фанлари доктори, профессор.
К. НАЗАРОВ,
юридик фанлари кандидати.

Марғилон ипак комбинати калавачиси, КПСС аъзоси Саломат Тожибоева беш йиллик илғори. У «Ишчи маҳорати» конкурсида ғолиб чиқди. Ҳозир у КПСС XXV съездигача планга қўшимча равишда 700 килограмм калава ишлаб чиқариш мажбуриятини олди.

Ҳ. Мамадиев фотоси.

Республикамизда шоли етиштиришни кўпайтиришда «Каракалпакирсовхозстрой» саноат корхоналари коллективларининг ҳиссаси катта. Улар автоном республика шоликор хўжаликлари қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилмоқдалар. Суратда пешқадам пайвандчи Галина Кругленко.

А. Покотилов фотоси (ЎзТАГ).

Абдурасул Сиддиқов Жомбой районидаги «Москва» колхозида пахта йиғим-терими мавсумини рекорд кўрсаткич билан якунлади. У «зангори кема» билан 370 тонна пахта терди.

Р. Ғафуров фотоси (ЎзТАГ).

Реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

ҲАММА «ҲОСИЛ БАЙРАМИ»ГА

Тошкент ипподромида
6 ВА 7 ДЕКАБРДА

«ҲОСИЛ БАЙРАМИ» ЎТКАЗИЛАДИ

«Ҳосил байрами»да Ўзбек санъат усталари, цирк артистлари ва бадиий ҳаваскорлик коллективларининг чиқишлари.

ИППОДРОМДА
ШАҲАР ЯРМАРКАСИ ТАШКИЛ ҚИЛИНАДИ

ЯРМАРКАДА ПОЙТАХТИМИЗДАГИ ҲАММА САВДО ВА УМУМИЙ ОВҚАТЛАНИШ КОРХОНАЛАРИ ҚАТНАШАДИЛАР.

Ипподром меҳмонларига чиройли қилиб безатилган магазинлар ва павильонлар, ошхоналар, кабобхоналар, чойхоналар ва буфетлар ҳизмат кўрсатади.

ЯРМАРКА САВДОСИДА КИТОБЛАР, ЖУРНАЛЛАР, ПАРФЮМЕРИЯ-КОСМЕТИКА ВА ГАЛАНТЕРЕЯ БУЮМЛАРИ, КИЙИМЛАР, ГАЗЛАМАЛАР, ПОЙАФЗАЛЛАР, ГАСТРОНОМИЯ ВА КОНДИТЕРЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ, СОВУҚ ИЧИМЛИКЛАР, ҲАМДА КЕНГ КЎЛАМДА ПОЛИЗ ЭКИНЛАРИ МАВЖУД.

«ҲОСИЛ БАЙРАМИ» КУНЛАРИДА ИППОДРОМГА «ҚУЙЛИҚ» МАССИВИ, «РЕВОЛЮЦИЯ ХИЕБОНИ», «ТашМИ», «АВИАСОЗЛАР ШАҲАРЧАСИ», «ЮНУСОБОД» ВА «ҚОРАҚАМИШ» МАССИВЛАРИ, «АЭРОПОРТ», «ТРАКТОР ЗАВОДИ», «ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ», «КАЛИНИН МАЙДОНИ», «ОҚТЕПА», «КОМСОМОЛ МАЙДОНИ»дан эрталаб соат 8 дан бошлаб махсус автобуслар, ҳамда 16 троллейбус ва 18 трамвай қатнайди.

Ипподромда енгил автомашиналарнинг тўхташ жойи ташкил қилинади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ САВДО БОШ БОШҚАРМАСИ «УЗТОРГРЕКЛАМА».

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

◆ Тўққизинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советига сайланган 470 депутатдан 164 таси ёки 34,9 проценти хотин-қизлардир. Республика Олий Совети депутатларининг 27,2 проценти ишчилар ва 23,4 проценти колхозчилардан иборат.

◆ Ўзбекистон ССР маҳаллий Советларига 88952 депутат сайланган бўлиб, улар халқ номидан давлат маҳаллий органларининг ишларини бошқаришда қатнашмоқдалар.

◆ Маҳаллий Советлар депутатларидан 42227 киши ёки 47,5 проценти хотин-қизлардир.

◆ Давлат ишларини бошқаришда меҳнаткашларнинг иштирокини қуйидаги рақамлар ҳам яққол кўрсатиб турибди: маҳаллий Советларга сайланган депутатлардан 28834 киши ишчилар, 31764 киши колхозчилар, 28354 киши хизматчилардан иборат.

◆ Ўзбекистон ССР маҳаллий Советлари депутатлари орасида 50 миллат вакиллари бор.

◆ Бутун мамлакатимизда бўлгани каби республикамизда ҳам халқ маорифи беқиёс даражада юксалди. Ҳозир республикамиздаги 7164 та умумий таълим мактабида 3 миллион 484 минг 300 бола ўқимоқда. 200 мингга яқин ўқитувчи ва тарбиячи бу мактабларда фарзандларимизга таълим-тарбия бермоқда.

◆ Республикамизда 42 та олий ўқув юрти ва 178 та техникум мавжуд бўлиб, уларда 100 мингдан ортиқ студент таълим олаётир.

◆ Республикамиздаги 230 ҳунар-техника билим юртида 103 мингдан ортиқ ўқувчи билим олмоқда. Уларга 165 хил касб бўйича таълим берилмоқда.

◆ Тўққизинчи беш йиллик давомида ҳунар-техника билим юртлари 250 мингга яқин малакали ишчи тайёрлаб берди.

◆ Ўзбекистонда 86 та қишлоқ ҳунар-техника билим юрти мавжуд бўлиб, шундан 31 тасида ўқувчилар ҳунар ўрганиш билан бирга ўрта маълумот ҳақида етуклик аттестати оладилар.

Суратда: Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районидаги янги қурилган уйлар.

И. Глауберзон фотоси.

ШАҲРИХОН ЧИРОЙИ

Партия XXIV съездидан буён ўтган салкам беш йил ичида Шаҳрихон ҳаётида катта ўзгаришлар рўй берди. Шаҳрихон Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофик областга бўйсинувчи шаҳарга айлантирилди. Шаҳар территорияси 6 марта кенгайди.

Шаҳар аҳолиси кўпайди, кишиларнинг фаровонлиги янада юксалди, маънавий ҳаёти янада бойиди. Улар камолот пиллапоясидан беш погона кўтарилдилар. Битмай турган бинолар битди. Янги уйлар, янги кварталлар, янги маҳаллалар бунёд этилди.

Кўп идоралар янги биноларга кўчиб ўтди. Районлараро улгуржи савдо базаси, санитария-эпидемия станцияси, маиший хизмат кўрсатиш корхонаси қуриб битказилди. 1971 йилда шаҳарда 6 та мактаб бор эди. Ҳозир 12 та мактабда шаҳар аҳолисининг 9 мингга яқин фарзанди таълим олаётир. Мактабгача тарбия муассасалари иши партия, совет, касаба союз ташкилотлари эътиборида бўлди. Шу йилнинг ўзида пахта тозалаш заводи қошида 280 ўринли болалар боғчаси қурилиб ишга туширилди. Бу билан шаҳардаги мактабгача тарбия муассасалари сони 12 тага етди. 660 ўринли кенг экранли «Москва» кинотеатри, магазинлар, маъмурий бинолар, маданият муассасалари қад кўтарди.

Ҳунармандчилик артеллари базасида йирик корхоналар вужудга келди. Атлас тўқиш фабрикаси фойдаланишга топширилди. Шаҳрихон пичоғи бутун республикага маълум ва машҳур. Энди у ўз атласи билан ҳам республикага танилди. Шаҳрихон атласи ҳозирнинг ўзидаёқ оғизга тушиб қолди. У Марғилон, Наманган атласи билан рақобат қилмоқда. Фабрика коллективи беш йиллик планни уч ярим йилда уддалади. Ўтган йили 541 минг метр атлас тўқилган эди. Бу йилги мўлжал — 818 минг метр. Бугунгача тўқилган атлас 800 минг метрдан ортиб кетди.

Фабриканинг истиқболи порлоқ. У янги бинога кўчирилади. Ишлаб чиқариш корпуслари қурилиши авжида. 150 та ярим автомат тўқув дастгоҳи жойлашадиган цех келгуси йилда фойдаланишга топширилади. Шунда атлас тўқиш уч марта кўпаяди.

Шаҳарда яна бир корхона иш бошлади. Андижондаги Володарский номли тикувчилик фабрикасининг филиали очилди. Филиал коллективи ҳар сменада болалар учун 700 та шим тикиб реализация қилмоқда.

Шаҳрихон пахта заводи тамғаси босилган тола 17 мамлакатга экспорт қилинаётгани ҳам қувонарлидир. Корхона коллективи фақат аъло сифатли тола ишлаб чиқариш ташаббуси билан чиқди. СССР Енгил саноат министрлиги ҳамда енгил ва тўқимачилик саноати ходимлари касаба союзлари Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи 27 кварталдан буён Шаҳрихон пахта заводида қолдирилмоқда.

Завод атрофи обод қилинди. Корхонанинг салкам уч гектарлик боғи бор. Боғда «Чортоқ» санаторийсидан қолишмайдиган курорт очилди. Санаторийда бир вақтнинг ўзида 50-60 бемор даволанади.

Шаҳарда «Жигули» енгил машиналарига техника хизмати кўрсатадиган станциянинг иш бошлаганига ҳам кўп бўлгани йўқ. Авиация техникуми очилди. Аҳолига савдо, медицина, маданий ва транспорт хизмати кўрсатиш тармоқлари кенгайди. Марказий шифохона, юқумли ва болалар касалхоналари, болалар консультацияси, поликлиника, 7 та медицина пункти шаҳар аҳолиси хизматида. Шаҳар музика мактаби, пионерлар уйи, ёш техниклар станцияси ишидан ҳамма хурсанд.

Шаҳарнинг биқинида қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникуми комплекси қурилди. Бу ердаги кўп қаватли бинолар шаҳардаги энг кўркам иморатлар қаторидан жой олди.

Бу ишларни амалга оширишда депутатлар, шаҳар Совети ижроия комитети, унинг бўлимлари, активлари, доимий комиссиялар ва жамоат ташкилотларининг роли катта. Шаҳарни обод қилиш учун курашда ҳар бир депутат шахсий намуна кўрсатди. Пахта тозалаш заводи, атлас тўқиш фабрикасида депутатлар группалари яхши ишлаб турибди.

— Ўтган беш йил қут-барака, бахт-саодат, маъмурчилик йиллари бўлди, — деди шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Жўра Бадалов, — ўзимиз ва келгуси авлодларнинг саодати деб меҳнат қилдик. Меҳнатимиз самарасини мана бугун беш йиллик юмушлари сарҳисоб қилинаётган кунда яққол кўриб турибмиз. Планлар муваффақиятли адо этилди. Яна бир катта довон ошдик. Энди янги беш йиллик режаларини тузяпмиз.

Бундан буён Шаҳрихон янада гуллаб яшнайди. Шаҳарда Андижон пойафзал фабрикасининг, «Таштекстильмаш» заводининг филиалларини очамиз. Володарский номли фабриканинг Шаҳрихон филиали мустақил фабрикага айлантирилади. Пичоқчилик фабрикаси ташкил топади. Ёғ заводи, мактаблар, чойхоналар, ошхоналар, маданият муассасалари қурилади.

Шаҳрихон КПСС XXV съездига тайёрланмоқда. Шаҳар аҳолиси ўзининг ажойиб меҳнат муваффақиятларини партия съездига бағишламоқда.

З. ШАРАФИДДИНОВ,
Москва район «Янги ҳаёт» газетаси редактори.
Ж. ҚОРАБОЕВ.
Шу газета редактор ўринбосари.
А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Телевидение

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.30 — «Ахборот». 19.50 — Бугун — СССР Конституцияси куни. 20.20 — Ўн минут музика. 20.30 — «Ахборот». 21.00 — Ҳосил байрами. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Учрашув (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Бизнинг бахтиёр болалигимиз. 10.50 — Оламга саёҳат. 11.50 — СССР халқлари куйлари. 12.30 — «Ы» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари (бадиий фильм). 17.25 — Концерт. 17.55 — Нон мадҳи. 18.20 — Фильм-концерт. 19.00 — МОСКВА. 19.15 — Мультфильмлар. 19.45 — Цирк майдонида. 20.35 — Совет Иттифоқи чет эллик меҳмонлар нигоҳида. 20.55 — Бадиий фильм. 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — Концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Кинофильм. 20.35 — Концерт. 21.05 — Хум (телефильм). 21.35 — Тошкент янгиликлари 21.50 — Ўн иккинчи кеча (бадиий фильм).

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6, 7/XII да Мен Чилига ишонаман.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 5/XII да Олифта (кундузи), 6/XII да Хонума хоним, 7/XII да Кўнгли ёш қариялар.

Кино

Унутилмаган қўшиқ — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (18.00, 20.00).

Ватан солдати — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «МОСКВА», «НУКУС», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қимматли бола — «ЧАЙКА» (жуфт соатларда).

Довюраклар — «ВОСТОК», «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Бобби (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Бўлиши мумкин эмас — «ДРУЖБА» (12.00, 14.00, 16.00).

●

ЎРТА ОСИЁ РАНГЛИ МЕТАЛЛУРГИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ВА ЛОЙИҲА ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

сектор мудири: маркшейдерия;

лаборатория катта илмий ходимлари: химиявий-аналитик, техник-иқтисодий тадқиқотлар ва анализ, пирометаллургия.

Конкурс муддати қизиққан ўртоқларга қўшимча хабар қилинади.

Ҳужжатлар конкурс шартларига мувофиқ кадрлар бўйича, институт директорининг ўринбосари номига қуйидаги адрес бўйича юборилсин: 700100, Тошкент шаҳар-100, Ш. Руставели кўчаси, 45-уй.

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг химия факультети коллективи профессор А. А. Йўлчибоевга отаси

Абдулазиз
ЙЎЛЧИБОЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000 ГСП Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.